



2.11.2016



HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO

Keskustelupöytäkirja

19 – 2016

Kokousaika: 2.11.2016 klo 18.00 – 21.29

Kokouspaikka: Vanha Raatihuone, Aleksanterinkatu 20

Keskustelupöytäkirjaan on kirjattu vain ne kaupunginvaltuuston esityslistan asiakohdat, joissa on käytetty puheenvuoro.



HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Diskussionsprotokoll

19 – 2016

Mötestid: 2.11.2016 kl 18.00 – 21.29

Mötesplats: Gamla Rådhuset, Alexandersgatan 20

I diskussionsprotokollet har antecknats bara de ärenden på stadsfullmäktiges föredragningslista i vilka någon har yttrat sig.



2.11.2016

279 §.....	5
Esityslistan asia nro 3.....	5
KIVIKON JA JAKOMÄEN URHEILUALUEEN ASEMAKAAVAN MUUTTAMINEN (NRO 12369, KIVIKON SISÄAMPUMAUURHEILUKESKUS JA AGILITYHALLI)	5
Valtuutettu Ingervo.....	5
Valtuutettu Koskinen.....	5
Valtuutettu Nieminen	6
Valtuutettu Hakola	6
Valtuutettu Raatikainen.....	7
Valtuutettu Kantola	7
280 §.....	7
Esityslistan asia nro 4	7
SOSIAALI- JA TERVEYSVIRASTON LASTEN FONIATRIAN TYÖRYHMÄN SIIRTÄMINEN LIIKKEENLUOVUTUKSENA HELSINGIN JA UUDENMAAN SAIRAANHOITOPIIRIN KUNTAYHTYMÄLLE	7
Valtuutettu Ingervo.....	7
Valtuutettu Urho (vastauspuheenvuoro)	8
Valtuutettu Koskinen.....	8
Valtuutettu Asko-Seljavaara	8
281 §.....	9
Esityslistan asia nro 5	9
ASUNTOLAUTAKUNNAN JÄSENEEN VALINTA.....	9
Valtuutettu Kivekäs.....	9
283 §.....	10
Esityslistan asia nro 8	10
JÄTKÄSAAREN ALUEEN PERUSKOULUN PERUSTAMINEN.....	10
Valtuutettu Ingervo.....	10
286 §.....	10
Esityslistan asia nro 7	10
PERIAATEPÄÄTÖS LAUSUNNOKSI SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖLLE JA VALTIOVARAINMINISTERIÖLLE HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA MAAKUNTAUUDISTUKSEKSI JA SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON JÄRJESTÄMISUUDISTUKSEKSI SEKÄ NIIHIN LIITTYVIKSI LAEIKSI	10
Kaupunginjohtaja Sauri.....	10



2.11.2016

Valtuutettu Urho.....	13
Valtuutettu Krohn.....	16
Valtuutettu Anttila.....	19
Valtuutettu Malin.....	22
Valtuutettu Huru.....	24
Ledamoten Brettschneider.....	26
Valtuutettu Laaninen.....	29
Valtuutettu Mäkimattila.....	31
Valtuutettu Hakanen.....	34
Valtuutettu Hursti.....	37
Valtuutettu Ingervo.....	39
Valtuutettu Puhakka.....	41
Valtuutettu Valokainen.....	42
Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro).....	43
Valtuutettu Holopainen.....	43
Valtuutettu Asko-Seljavaara.....	45
Valtuutettu Karhuvaara.....	46
Valtuutettu Kaarin Taipale.....	47
Valtuutettu Nyholm.....	48
Valtuutettu Pakarinen.....	49
Valtuutettu Soininvaara.....	50
Valtuutettu Koulumies.....	51
Valtuutettu Soininvaara (vastauspuheenvuoro).....	52
Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro).....	53
Valtuutettu Puhakka (vastauspuheenvuoro).....	53
Valtuutettu Karhuvaara (vastauspuheenvuoro).....	53
Valtuutettu Malin.....	53
Valtuutettu Puhakka.....	54
Valtuutettu Karhuvaara (vastauspuheenvuoro).....	54
Valtuutettu Vuorjoki.....	54
Valtuutettu Malin.....	54
Valtuutettu Lindell.....	55
Valtuutettu Urho.....	55
Valtuutettu Mari Rantanen.....	56
Valtuutettu Abdulla.....	58
Valtuutettu Hakanen.....	59
Ledamoten Månsson.....	60
Valtuutettu Hakanen (vastauspuheenvuoro).....	60
Valtuutettu Vuorjoki.....	60
Valtuutettu Kantola.....	62
Valtuutettu Holopainen.....	63
Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro).....	64
Valtuutettu Karhuvaara.....	64



2.11.2016

Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)	65
Valtuutettu Huru	65
Valtuutettu Hursti	67
Valtuutettu Nyholm	68
Valtuutettu Abib	68
Valtuutettu Ohisalo	68
Valtuutettu Oskala	69
Valtuutettu Abdulla.....	70



2.11.2016

279 §

Esityslistan asia nro 3

KIVIKON JA JAKOMÄEN URHEILUALUEEN ASEMAKAAVAN MUUTTAMINEN (NRO 12369,
KIVIKON SISÄAMPUMAUURHEILUKESKUS JA AGILITYHALLI)

Valtuutettu Ingervo

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Asemakaava mahdollistaa tässä suuren ampumahallin ja viereen pienemmän agilityhallin, mikä onkin varsin hienoa. Onkin tärkeää, että jatkovalmistelussa ampumahallilta edellytetään riittävää ääneneristystä, jotta agilitytoiminta varmasti onnistuu suunnitellussa laajuudessa, myös kilpailutoiminta mukaan lukien.

Agilityhan on vauhdikas koirien esteratakilpailu, jossa ihminen ohjaa koiran virheettömästi ja mahdollisimman nopeasti tuomarin suunnitteleman radan läpi. Tästähän alkuvuodesta valtion liikuntaneuvosto on päättänyt puoltaa yksimielisesti agilityn hyväksymistä valtionapua saavien urheilulajien joukkoon eikä syyttä, sillä tähän liikuttaa ihmisiä hyvin paljon ja laajaa väestöryhmää koko Suomessa. Kaikki ratkaisut, joilla ihmiset saadaan liikkeelle ja harrastamaan liikuntaa säännöllisesti, ovat tärkeitä.

Tässä on hyvä muistaa se, että agility eli koirien esteratakilpailu on laji, jota voi harrastaa kuka tahansa ja se on avoin kaikenrotuisille koirille, myös sekarotuisille. Menestyminen lajissa edellyttää koiralta yhteiskuntakelpoisuutta, hyvää fyysistä kuntoa, toimintakykyä ja ennen kaikkea hyvää yhteistyötä ohjaajan kanssa.

Valtuutettu Koskinen

Arvoisa puheenjohtaja.

Kyseessä on pienehkö kaava, joka kuitenkin sisältää mielenkiintoisia elementtejä. Kivikkoon tulee muun muassa pilaantumattomien maiden kierrätyskeskus, ja se mahdollistaa sen, että sinne tuotuja maita ei tar-



2.11.2016

vitse enää ajaa Mäntsälään tai muualle kymmenien kilometrien päähän ja maa-aines on täältä helposti myöhemmin otettavissa uusiokäyttöön.

Kuten Sirkku totesi, kaava-alueella on myös 3 hehtaarin suuruinen sisäämpumaurheilukeskus, jota on pitkään odotettu Helsinkiin ja myös tämä agilityhalli, 2 000 neliön sekkin. Lisäksi sinne tulee 150 neliötä tällainen pyöräilyn huoltorakennus, jolla on pyöräilyrata. Täytyy vain toivoa, että nämä kaikki toteutuisivat mahdollisimman nopeasti.

Valtuutettu Nieminen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Erinomainen kaavaesitys. Helsingissä on tuhansia, kymmenissä tuhansissa ampumaurheilun harrastajia. He joutuvat nyt siirtymään täältä 50–70 kilometrin päähän mahdollistaakseen tämän asian. Se koskee myös metsästäjiä.

Toinen suuri asia tähän on se, että Helsingin johto on luvannut 10 vuotta sitten järjestää helsinkiläisille ampumaurheilun harrastajille ampumaurheilupaikat, kun he luopuivat Kivikon ampumaradasta. Tämä on ihan oikeasti vakavasti otettava kysymys ja erittäin hyvä kaavaesitys, ja tiedän kokemuksesta, että ampumaurheiluhallit ovat ulos äänettämiä.

Eli kannatan kaavaa sellaisenaan.

Valtuutettu Hakola

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tähän samaan teemaan on erittäin tervetullutta se, että nyt vihdoinkin ja viimein ollaan tässä vaiheessa erityisesti tuon sisäämpumaurheilukeskuksen tiimoilta, mutta vähääkään ei pidä unohtaa myöskään tuota agilityhallia. Pitää nostaa esille se, että molemmat ovat siis halleja, jotka tullaan rakentamaan varmasti nykyteknologisesti siten, että ne tuottavat ympäristölleen mahdollisimman vähän haittatekijöitä.

Juuri niin kuin valtuutettu Nieminen tuossa totesi, jo 10 vuotta sitten Viikissä loppui tuo ampuminen, ampumaratatoiminta ja jo tuolloin luvattiin, että Kivikkoon tullaan jossain aikaikkunassa suunnittelemaan ampumaurheilurata tai -keskus, ja nyt ollaan siinä. Valitettavan kauan on mennyt, mutta nyt on ilahduttavaa, että tämä täältä listalta löytyy.



2.11.2016

Valtuutettu Raatikainen

Arvoisa puheenjohtaja.

Olen erittäin tyytyväinen, että tämä halli ja tämä ampumaurheilukeskus saadaan vihdoon aikaiseksi ja varsinkin, että se tulee tuonne itään, mitä nyt kehitetään muutenkin. Sielläkin rupeaa olemaan positiivista pohinää. Tästä on tullut paljon yhteydenottoja minullekin, ja ihmiset ovat erittäin tyytyväisiä. Hieno homma.

Kiitoksia.

Valtuutettu Kantola

Kiitos.

Jatkan tästä Raatikaisen puheesta ihan samalla ajatuksella, että kiitän siitä, että tässä on päästy näin hyvin eteenpäin. Tämä sisätilan järjestäminen oli silloin 2013 aloitteenakin, ja sanotaan, että kaavoitusta ajatellen ja kaavaprosessia ajatellen on kuitenkin suht nopeasti edennyt tämäkin asia.

Kiitos.

280 §

Esityslistan asia nro 4

SOSIAALI- JA TERVEYSVIRASTON LASTEN FONIATRIAN TYÖRYHMÄN SIIRTÄMINEN
LIIKKEENLUOVUTUKSENA HELSINGIN JA UUDENMAAN SAIRAANHOITOPIIRIN KUN-
TAYHTYMÄLLE

Valtuutettu Ingervo

Kiitos, puheenjohtaja.



2.11.2016

Siteeraan tässä toveri Vuorjokea, joka ei ole paikalla, ja näistä olen myös itse samaa mieltä, että kielihäiriöisten lasten hyvä tuki ja kuntoutus on ensisijaisen tärkeää jatkossakin ja foniatrian poliklinikka on ollut hyvä ja tarpeellinen yksikkö, jossa on tehty hyvää työtä. Riskinä on, että tämä siirto voi vähentää mahdollisuuksia kuntouttavaan työhön. Esimerkiksi psykologien ja puheterapeuttien vetämät yhteiset kuntoutusryhmät eivät enää ole mahdollisia, ja siksikin siirto on sinänsä harmillinen, vaikka sitä ei voida välttää, koska sote-uudistuksen vuoksi omien erikoissairaanhoidon yksiköiden yhdistäminen HUSiin on joka tapauksessa edessä.

Vastaavia tilanteita tulee varmaa jatkossakin, kunnan omia yksiköitä yhdistetään HUSiin. Tärkeää näissä tulevissa siirroissa on käydä neuvotteluja siltä pohjalta, että Helsingin palveluita ei huononnettaisi, vaan pikemminkin täällä kehitettyjä hyviä käytäntöjä voidaan levittää maakuntaa, mutta ei helsinkiläisten lasten ja nuorten kustannuksella.

Kiitos.

Valtuutettu Urho (vastauspuheenvuoro)

Kiitos Sirkku Ingervolle siitä, että otit esille tämän, että täytyy käydä neuvotteluja Helsingin ja HUSin välillä. Näitä 5 foniatrian siirtoa HUS-palvelujen yhteyteen, jossa myös on hyvin pätevä henkilökunta aivan vastaavasti tekemässä koko Uudenmaan maakunnan tasoisesti tätä, näitä neuvotteluja ja keskustelua on käyty 2 vuotta.

Valtuutettu Koskinen

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämäkin tuntuu järkevältä hankkeelta, mutta varmasti nämä pitäisi vähän nopeammin ajaa lävitse. Tässähän foniatrian laitos siirretään Helsingin ja Uudenmaan kuntayhtymälle, ja samalla siinä syntyy säästöjä. Olisinkin kysynyt, onko muita tällaisia hankkeita vireillä ja minkälaisia ongelmia niissä on.

Valtuutettu Asko-Seljavaara

Arvoisa puheenjohtaja.



2.11.2016

Pidän tätä siirtoa positiivisena, ja sitä voidaan verrata tähän lasten psykiatrian siirtoon, joka tapahtui jo useita vuosia sitten ja herätti myös ensin aika paljon intohimoja, mutta on erittäin hyvin onnistunut, niin kuin kaikki muistavat. Tällainen yksittäinen erikoislääkäri Helsingin kaupungin palveluksessa on aika yksinäinen susi. Kyllä se varmasti foniatrille on paljon helpompi toimia siellä HYKS-korvaklinikan HUS-alaisuudessa.

Sitten tietysti me odotamme sitä, että jossakin vaiheessa kaupungin päivystys siirtyy myös HUSin alaisuuteen, kuten tämä päivystysasetus edellyttää.

281 §

Esityslistan asia nro 5

ASUNTOLAUTAKUNNAN JÄSENEEN VALINTA

Valtuutettu Kivekäs

Kiitos, puheenjohtaja.

Ehdotan asuntolautakunnan jäseneksi varavaltuutettu Saido Mohamedia.



2.11.2016

283 §

Esityslistan asia nro 8

JÄTKÄSAAREN ALUEEN PERUSKOULUN PERUSTAMINEN

Valtuutettu Ingervo

Kiitos, puheenjohtaja.

Tässä on paljon keskusteltu siitä Bunkkerista ja peruskoulun liikuntatiloista. Itse henkilökohtaisesti toivoisin, että jokaisessa koulussa olisi – varsinkin näissä suurissa peruskouluissa, joita nykyään perustetaan – oma liikuntatila sen koulun toiminnan onnistumisen varmistamiseksi ja että myös koulu voi järjestää vanhempainiltoja tarvittavan määrän, koska usein ne ovat myös siellä liikuntatiloissa ja suurissa kouluissa niitä iltoja on enemmän kuin pienissä.

286 §

Esityslistan asia nro 7

PERIAATEPÄÄTÖS LAUSUNNOKSI SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖLLE JA VALTIOVARAINMINISTERIÖLLE HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA MAAKUNTAUUDISTUKSEKSI JA SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON JÄRJESTÄMISUUDISTUKSEKSI SEKÄ NIIHIN LIITTYVIKSI LAEIKSI

Kaupunginjohtaja Sauri

Puheenjohtaja. Ordförande. Arvoisat valtuutetut. Ärade fullmäktige.



2.11.2016

Maakuntauudistus ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistus ovat suurimpia muutoksia suomalaisen paikallishallinnon ja hyvinvointipalvelujen historiassa, joten sallittakoon lyhyt esittelypuheenvuoro lausunnosta käytävän keskustelun pohjaksi.

Kaupungin lausuntoa varten on pyydetty 7 lautakunnan lausunnot. Esityksen arviointiin on jonkin verran vaikuttanut lainvalmistelun eritahtisuus valinnanvapauslainsäädännön sekä niin sanotun monikanavarahoituksen yksinkertaistamiseen liittyvän lainsäädännön valmistelun ja arvioinnin kanssa. Kaupunginhallitus on käsitellyt asiaa 3 kokouksessa 10., 17. ja 24. lokakuuta.

Periaatteessahan kaupunginhallitus voisi tämän lausunnon antaa ja itse asiassa tulee lopulta antamaankin. Lain mukaan mikäli kunta päättää esittää kunnan kuulumista esitetystä maakuntajaosta poikkeavaan maakuntaan, tästä päätöksestä tulee toimittaa kunnanvaltuuston päätösasiakirja. Helsingillä ei ole muita tosiasiallisia vaihtoehtoa kuin kuuluminen Uudenmaan maakuntaan, joten sen takia asian käsittely kaupunginvaltuustossa ei ole välttämätöntä, mutta uudistuksen merkittävyyden vuoksi annettavan lausunnon linjaukset on kuitenkin tarkoitukseenmukaista käsitellä myös täällä kaupunginvaltuustossa. Mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy esityksen, on kaupunginhallituksen tarkoituksena antaa asiasta kaupunginvaltuuston periaatepäätöksen sisältöinen lausunto 9. marraskuuta mennessä.

Joitakin kiteytyksiä esitetystä lainsäädännöstä. Uudistusten tavoitteet ovat tässä. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen tavoitteena on kaventaa ihmisten hyvinvointi- ja terveyseroja, parantaa palveluitten yhdenvertaisuutta, saatavuutta ja vaikuttavuutta sekä hillitä kustannusten kasvua. Sote- ja maakuntauudistuksen tavoitteena on toteuttaa maakuntien itsehallintoon perustuva palvelu- ja hallintojärjestelmä ja toteuttaa järjestelmä, jolla vastataan nykyistä selkeämmin ja yksinkertaisemmin ihmisten palvelutarpeisiin ja vahvistetaan julkisen talouden kestävyyttä. Maakuntauudistuksen tavoitteena on sovittaa yhteen valtion aluehallinto ja maakuntahallinto sekä luoda tarkoituksenmukainen työnjako valtion aluehallinnon, maakuntien ja kuntien välille.

Kaavailtu aikataulu on tässä. Lakiluonnokset ovat nyt lausunnolla. Esitys eduskunnalle on tarkoitus antaa joulukuussa. Maakuntauudistuksen hallituksen esitys keväällä 2017, samoin valinnanvapautta ja monikanavarahoituksen yksinkertaistamista koskevat lakiluonnokset tulevat lausunnolle nyt marraskuussa, ja esitys eduskunnalle on tarkoitus antaa ensi helmikuussa. Väliaikaishallinto alkaa valmistella toiminnan käynnistämistä ensi heinäkuun alusta. Ensimmäiset maakuntavaalit käydään tammikuussa 2018 presidentinvaalien yhteydessä. Sosiaali- ja



2.11.2016

terveydenhuollon järjestäminen siirtyy uusille maakunnille vuoden alusta 2019, jolloin myös valinnanvapauteen ja monikanavarahoitukseen liittyvät lait tulevat voimaan.

Uusi sosiaali- ja terveystalouden rakenne ja maakuntien tehtävähän ovat tässä. Tasot ovat valtio, maakunnat, sote-yhteistyöalueet ja kunnat.

Tässä on kooste valmisteltavasta lainsäädännöstä, jota en rivi riviltä lue. Sinisellä pohjalla ovat viime keväänä valmistellut lakiluonnokset ja oranssilla myöhemmin valmisteltavat lakiluonnokset.

Tässä kaavio maakunnan päätöksenteosta ja toiminnasta ja asukkaiden osallistumisesta. Maakunnan ylin päättävä elin on siis maakuntavaltuusto, joka valitaan suurilla vaaleilla. Asukkailla on myös aloiteoikeus. Voidaan järjestää neuvoo-antavia kansanäänestyksiä ja keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia. On tarkoitus valita nuorisovaltuusto ja vanhus- ja vammaisneuvostot kuten nykyisin kunnissa ja myös vähemmistökielen vaikuttamistoimielin.

Kuntien tuloja on tarkoitus alentaa kunnilta maakunnille siirtyvien tehtävien kustannuksia vastaavasti. Kunnallisveron tuottoa ja kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta alennetaan, ja tämän hetken arvion mukaan kunnallisveroprosentteja alennetaan 12,3 prosenttiyksikköä. Tarkoitus on toteuttaa uudistus niin, että sillä on mahdollisimman vähän vaikutuksia kokonaisverotuksen tasoon.

Kunnilta maakunnilta siirtyvien tehtävien kokonaiskustannuksen arvioidaan olevan 17,7 miljardia euroa, ja tämä katetaan niin, että kunnallisveroprosentteja alennetaan äsken mainitulla 12,3 prosenttiyksiköllä, mistä kertyy yli 11 miljardia euroa. Kuntien osuutta yhteisöverosta vähennetään puolella miljardilla eurolla, ja valtionosuuksista siirretään maakunnille 5,9 miljardia. Vuosina 2020–2021 kunta voisi nostaa tuloveroprosenttiaan korkeintaan keskimäärin 0,5 prosenttiyksikköä vuodessa.

Tässä vielä kaavio, julkisten sosiaali- ja terveystalouden rakenne tulevassa mallissa. Katkoviiva keskellä kuvaa on se raja, jossa kulkee laajan valinnanvapauden raja. Sen yläpuoli ei ole valinnanvapauden piirissä eikä markkinoilla. Viivan alla oleva osa on valinnanvapauden piirissä.

Kaupunginhallituksen lausuntoesitys koostuu vastauksesta lausuntopyyntöön esitettyihin yhteensä 45 kysymykseen, enkä yritäkään niitä tässä käydä läpi. Jos jonkin kiteytyksen lausunnosta nostan, se voisi ol-



2.11.2016

la esittelijän perusteluista kappale, joka on listalla numerolla 250. Maakunnan itsehallinnolliset elementit puuttuvat, joten maakuntalakiluonnos olisi voinut olla huomattavasti esitettyä yksinkertaisempi. Valtionohjaus on esityksen mukaan tiukka, ja mahdollisuudet maakunnan omalle talouden ohjaukselle ja taloudelliselle päätöksenteolle ovat vähäiset. Maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus on liian laaja, ja monet esitetyistä tehtävistä hoituvat paremmin Helsingin tai pääkaupunkiseudun kaupunkien järjestämänä toimintana.

Meillä on täällä sote-viraston asiantuntijoita paikalla. Yritämme vastata kysymyksiinne, kun niitä ilmenee.

Kiitos.

Valtuutettu Urho

Hyvät valtuutetut ja arvoisa puheenjohtaja.

Helsinki nyt on muutosten edessä, kuten äsken kuulimme. Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden siirtyminen kunnalta maakunnalle määrittelee helsinkiläisten palvelujen ja koko kaupungin toimintaroolin ihan uudelleen. Käsittelyssämme on lausunto sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistukseen ja maakuntalakiin.

Sote-uudistuksen tehtävä on pääosin tarkoituksenmukainen ja meistä kokoomuslaisista kannatettava. Sote-uudistuksen jälkeen maakuntien välisen työnjaon ja yhteistyön pitää toimia saumattomasti. Myös maakuntamme ja kuntien välinen yhteistyö on tärkeää edelleen, kunnillahan säilyy vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä. Maakuntauudistusta me helsinkiläiset emme todellakaan olisi tarvinneet.

Tämä sote-uudistus vaikuttaa tullessaan voimaan koko sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaan. Palveluiden käyttäjien, meidän kuntalaisten tarpeiden kannalta uusi lakipaketti pitäisi saada virkeästi etenemään.

Nykyistä suuremmat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelukokonaisuudet tehostavat toimintaa samanlaisilla toimintatavoilla, keveämmällä hallintorakenteella ja yhteisellä digitalisaatiolla, ja palvelujen saatavuuden alueellisia eroja voidaan suuremmissa kokonaisuuksissa tasoittaa. Minä omasta puolestani lisään, että tästähän jo Helsinki ja HUS-alue suurina ovat näyttäneet taitonsa.

Arvoisa puheenjohtaja.



2.11.2016

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen pitää myös lisätä merkittävästi ihmisten valinnanvapautta. Nyt lausunnon antamista vaikeuttaa valinnanvapautta koskevien säännösten puuttuminen. Laaja valinnanvapaus ja siitä seuraava velvollisuus toimintojen yhtiöittämiseen – siis siellä katkoviivan alapuolella olevat äskeisen esityksen laatikot – ovat iso osa uudistusta, ja säännösten puuttuminen on perustavaa laatua oleva ongelma lausunnon antamisen kannalta.

Kokoomus suhtautuu sote-uudistuksen tavoitteisiin ja uudistuksen tarjoamiin mahdollisuuksiin rakentavasti. Olemme odottaneet tätä. Suurempien järjestäjäkokonaisuuksien luominen mahdollistaa asiakkaiden ja potilaiden yhdenvertaisuuden nykyistä paremmin. Se tuo skaalaetujen laajemman hyödyntämisen terveydenhuollossa. Integraation lisäämisellä puolestaan parannetaan palvelujen laatua ja tuetaan yhtenäisiä palvelukokonaisuuksia.

Pohjimmiltaan tässäkin uudistuksessa on kyse rahoituksesta ja julkisen rahoituksen riittävydestä: miten turvaamme tulevaisuudessa väestön ikääntyessä kaikille hyvän hoidon ja palvelut.

Kokoomuksen valtuustoryhmä ei ole kuitenkaan kaikilta osin vakuuttunut, että uudistuksessa valituilla keinoilla pystytään nopeasti edistämään kustannussäästöjä ja integraatiota. Uudistuksen mukaisesti palvelujen tuottajakenttä jakautuisi nyt ehdotetun mukaan uudessa rakenteessa useisiin tuottajiin, ja on epäselvää, miten maakunta järjestäjänä pystyy ylläpitämään integraatiota eri tuottajien kesken. Uudistuksessa muodostuu lisäksi kilpailutilanne eri tuottajien välille. Kilpailun lisääminen edistää palvelujen laatua ja saatavuutta, mutta vähentääkö integraatiota.

Yksi yhtenäinen asiakas- ja potilashoidontietojärjestelmä tulee ratkaisemaan monta vaikeutta. Apotti-järjestelmä saadaan pystyyn, ja se tuottaa toivottavasti palvelut koko Uudenmaan alueelle ja tukee valmiiksi kansainvälisiä asiakas- ja potilastiedon standardeja. Apottityökalu toteuttaa tavoitteen mukaista sote-integraatiota.

Vaikka kokoomuksen valtuustoryhmä suhtautuu uudistukseen rakentavasti, tukee omalla toiminnallaan uudistuksen toteutumista Uudella maalla, haluamme ottaa kuitenkin eräitä seikkoja esiin, joihin pitäisi saada vielä muutos ja korjaus. Uudistukseen sisältyy elementtejä muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon tukipalvelujen osalta, jotka saattavat aiheuttaa merkittävää haittaa nykyisille hyvin toimiville palvelurakenteille ja saattavat toimia myös uudistuksen tavoitteiden vastaisesti. Uudistus jättää huomioimatta yliopistollisten keskussairaaloiden aseman ja merkityksen ja palvelujärjestelmän osana ja tutkimuksen ja ope-



2.11.2016

tuksen edistäjinä. Valitun rahoitusratkaisun jakokriteereitä on pidettävä epäonnistuneina, koska ne eivät huomioi Uudenmaan ja pääkaupunkiseudun erityispiirteitä.

Arvoisa puheenjohtaja.

Sairaanhoidon tukipalveluiden osalta lainsäädännössä pitää ehdottomasti mahdollistaa se, että nykyisin toimivat tukipalvelut, kuten esimerkiksi HUSLAB ja HUS-Kuvantaminen, voivat jatkossakin palvella vähintään nykyisiä asiakkaita ja mahdollisuuksien mukaan kaikkia maakunnan palveluntuottajia. Se on potilaan etu. Tukipalveluiden hajaantuminen olisi omiaan heikentämään potilasturvallisuutta ja lisäämään kustannuksia.

Muiden tukipalveluiden osalta on esitetty, että niitä keskitettäisiin valtakunnallisiin palvelukeskuksiin. Kokoomuksen valtuustoryhmä näkee tässä muutoksessa merkittäviä riskejä ja vain vähän myönteistä. Hankintojen keskittäminen yhteen valtakunnalliseen yksikköön vaikeuttaa paitsi yhteistyötä tilaajien kanssa, vaarantaa kilpailun ja pienten toimijoiden mahdollisuudet osallistua tarjouskilpailuihin.

Kokemuksemme valtion valtakunnallisista palveluyksiköistä eivät ole vain myönteisiä. Ne ovat usein johtaneet kustannusten kasvuun, palveluiden laadun heikkenemiseen. Uudenmaan maakunnassa sijaitsevan kiinteistövarallisuuden siirtäminen valtakunnalliseen palvelukeskukseen merkitsee varallisuuden uusjakoa maakuntien kesken, ja tätä kokoomuksen valtuustoryhmä ei hyväksy. Terveystieteiden ja sairaalakiinteistöjen on säilyttävä maakunnan hallinnassa.

Lakiehdotuksessa ei ole otettu huomioon yliopistollisia sairaaloita. Sitä on pidettävä lakiehdotuksen isona puutteena. Helsingissä on maan suurin lääketieteellinen tiedekunta, ja yliopistosairaalan toiminta edellyttää jo vähimmillään yhteisiä palvelussuhteita yliopiston ja sairaalan välillä. Yliopiston tulisi myös jatkossa osallistua yliopistosairaalan hallintoon. Valtion pitää kantaa vastuunsa yliopistollisen ja korkeakoulujen opetuksen ja tutkimustoiminnan rahoituksesta. Nykytilanteessa sairaanhoitopiirit ovat joutuneet kattamaan yhä isomman osan opetus- ja tutkimustoiminnan kustannuksista kuntalaisten palvelujen rahoituksessa, mikä ei olisi mahdollista tulevassa kapitaatiopohjaisessa mallissa. Tämä pitää oikaista.

Lain valmisteluaineiston mukaan Uudenmaan maakunnan rahoitustilanne heikkenisi esitetyn rahoitusmallin seurauksena. Vuoden 2016 tilanteeseen perustuvan vertailun mukaan uusi maakuntarahoitus vähentäisi sote-palveluiden tuotantoon käytössä olevaa rahaa maakun-



2.11.2016

nassamme 150 miljoonaa, mutta rahamäärä edelleen kerättäisiin maan kunnan asukkailta valtioverotuksessa.

Arvoisa puheenjohtaja.

Kokoomuksen valtuustoryhmä toivoo, että sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus saadaan toteutettua mahdollisimman pian. Toivomme, että tämä terveydenhuollon muutos vie maamme kohti 100:aa kuntaa ja 5 suureen terveydenhuollon yhteistoiminta-alueeseen. Esitetty maakuntaratkaisu voi kuitenkin vielä heikentää pääkaupunkiseudun kasvun edellytyksiä, ja sen vaikutukset sitten voivat heijastua koko maahan.

Valtuutettu Krohn

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tekeillä on vuosikymmenten merkittävin muutos kuntapuolella. Kuitenkin kovin harvalle on syntynyt selkeä kuva siitä, mitä ollaan muuttamassa, miksi ja miten se vaikuttaa Helsinkiin ja helsinkiläisten palveluihin. Tämä on ikävää, mutta ei välttämättä hämmästyttävää. Prosessi on kestänyt aivan liian pitkään, eikä loppu välttämättä vieläkään hämmötä.

Liikkuvia osia on niin paljon, että kokonaisuus väkisinkin hämärtyy. Itse olen istunut lähes loputtomasti sote-infoissa: töissä THL:ssä, Kuntaliiton työvaliokunnassa ja hallituksessa, maakuntaliitossa ja olenpa itsekin pitänyt useamman sote-infon. Silti en voi väittää tietäväni, mitä tuleman pitää.

Tänään käsittelemme Helsingin kaupungin lausuntoa tästä järjestämislakiluonnoksesta. Itse keskityn nyt vain tähän sote-puoleen, joka on kuitenkin ylivoimaisesti merkittävin osa tästä muutoksesta. Valitettavasti tämä aiemmin kuvaamani epäselvyys ja sekavuus vaivaa myös tätä lausuntoa, joka nyt on käsittelyssä.

Mitä Helsinki haluaa tästä uudistuksesta sanoa? Nyt kokonaiskuva katoaa detaljien alle. Kun kaupunginhallituksessa on lausunnosta äänestetty 25 kertaa, voimme todeta, että prosessi on epäonnistunut. Emme ole yhdessä miettineet, mikä on meidän viestimme maan hallitukselle. Ehkä tähän on vaikuttanut myös tietty kyynistyminen. Harva meistä uskoo, että lausunto varsinaisesti vaikuttaa kovasti lopputulokseen, ja myös taitaa olla niin, että aika moni uskoo ja toivoo, ettei tämä uudistus koskaan toteudu.



2.11.2016

Olemme Helsingissä ja Uudellamaalla kovasti myöhässä tulevan muutoksen esivalmistelun kanssa ylipäätään. Maan hallitus onnistui johtamaan pääkaupunkiseudun kaupungit ansaan puoli vuotta sitten. Lupamalla mahdollisesti omaa mallia alueelle suunnattiin aika, energia ja visiointi tähän, vaikka alusta lähtien oli lainsäädäntöön perehtyneille selvää, että liisterillä kokoon askarreltu lakiesitys ei kestä mitään alueellisia malleja.

Uudistuksen esivalmistelu on saatava vihdoin vauhtiin. Uudenmaan sote-muutosjohtaja on valittava todella pikaisesti, ja hänen tuekseen on palkkattava asiantunteva tiimi, ja Helsingin tulee tukea tätä esivalmistelua.

Tälle sote-uudistukselle on selkeä tarve. Järjestämisvastuu on Suomessa pirstoutunut aivan liian pienien kuntien harteille. Tämä ongelma ei koske Helsinkiä, mutta Helsinki maksaa tästä pirstoutumisesta, ja tämän pirstoutumisen seurauksena on palveluiden epätasa-arvo, joka ei ole pohjoismaisen hyvinvointimallin mukaista.

Sote-uudistuksella on myös ihan hyvät tavoitteet: väestön terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen ja palvelujen yhdenvertainen saataavuus. Kustannusten kasvun hillitseminenkin on ihan OK tavoite, koska terveydenhuolto kyllä pystyy kasvattamaan menojaan paljon nopeammin kuin kansantuote. Helsingin sote-viraston strategiassa oleva triple aim -viitekehys, jossa palvelujen kehittämisessä samanaikaisesti parannetaan palvelujen vaikuttavuutta, tuottavuutta ja asiakaskokemusta, osoittaa, että tämä on mahdollista ja tämä malli sopii myös sote-uudistukseen.

Tavoitteet ovat OK, mutta epäselväksi jää, voidaanko näitä tavoitteita saavuttaa tämän lainsäädännön avulla. Ehdotuksissa maakuntia on liikaa, useat maakunnat ovat edelleen liian pieniä järjestämisvastuun kantamiseen. Helsinki ja Uusimaa joutuvat maksumiehiksi maan hallituksen kyvyttömyydelle tehdä päätöksiä.

Valinnanvapausmallia ei ole julkistettu, mutta sillä pyritään sekä saataavuuden parantamiseen että tuottavuuden nousuun. Valinnanvapauden on kehuttu myös parantavan laatua. Jatkossa asiakas voisi valita palvelun arvostamiensa laatutekijöiden perusteella. Tämä on hyvä, mutta ilman vaikuttavuuden seurantaa voi pahimmillaan tarjota laadukasta puoskarointia. Siihen ei pidä käyttää verorahoja. On siis riski, että valinnanvapaus ei parannakaan tuottavuutta, vaan huonontaa sitä.

Vaikuttavuuden seuraamiseen tarvitaan indikaattoreita, ja niitä meillä ei ole kansallisesti sovittuna eikä tietenkään käytössä. Erityisesti perus-



2.11.2016

terveydenhuollon tuottaman terveysvuoden mittaaminen on vaikeaa, mutta välttämätöntä.

Sote-uudistus tulee yhtenäistämään asiakasmaksut maakunnan sisällä. Helsinki ei ole vuosiin perinyt terveyskeskusmaksua. Tämä käytäntö olisi hyvä myös valinnanvapauden piiriin alkuvaiheessa suunnitellun niin sanotun omatiimin osalta, eli tätä meidän kannattaa Uudellamaalla edistää.

Sote-muutoksen yhteydessä on puhuttu integraatiosta. Tämäkin tavoite näyttää karkaavan, kun palvelukokonaisuuden koordinaatio puuttuu ja rahoitus on edelleen monikanavaista. Palvelut pitäisi suunnitella väestön tarpeista käsin. Tämä tarkoittaa vahvaa kohdennusta peruspalveluihin. Tarvitaan tietoa väestön terveyden ja hyvinvoinnin tilasta ja asiakaslähtöistä satsausta, ja erityisesti pitää huomioida heikommassa asemassa olevat.

Sote-muutos aiheuttaa huolta demokratian toteutumisesta. Hallitus esittää kaiken palvelutuotannon yhtiöittämistä ja kieltää kuntia omistamista näitä yhtiötä. Tämä on erikoinen rajoite, kun kunnat muuten voivat omistaa vapaasti kaikkea, myös pörssiin listatun terveyspalveluyrityksen osakkeita. Minulle kerrottiin, että tähän vaikuttaa se, millä motiivilla omistaa. Demokratian tulisi kuitenkin keskittyä erityisesti tähän soten järjestämiseen ja määrittelemään, mitä palvelulupausta verorahoilla toteutetaan. Nyt uhkana on, että maakunta ja sen päättäjät ovat palvelulupausta määritellessään täysin tuottajien varassa. Demokratian toteuttamiseksi on varmistettava, että maakunnalla järjestäjänä ja päätöksen tekemällä poliitikoilla on riittävästi tietoa ja selkeä päätösvalta palveluista.

On myös huonosti perusteltu, miksi kunnat eivät jatkossakin voisi tuottaa palveluita vähintään omistamiensa yhtiöiden kautta. Järjestämisvastuu siis olisi maakunnalla, ja kunta toimisi yhtenä palveluntuottajana, mutta tätä ei ole muutoksessa perusteltu. Maakunnissa tuntuu itsehallintoa olevan vain nimellisesti valtion säädelyssä ja ohjatessa toimintaa sekä päättäessä rahoituksesta. Perustuslain edellytykset täyttyvät, mutta varsinaista valtaa maakunnissa käyttää valtio.

Helsinki uhkaa joutua sote-uudistuksen maksajan rooliin, kun köyhempiä maakuntia pitää tukea. Toisaalta Helsingin omasta sote-tuotannosta osa on kallista verrattuna muihin kuntiin. Esimerkiksi vanhuspalvelut ja suun terveydenhuolto ovat kuusikkokaupunkien vertailussa kalliita, noin +10 %. Terveyskeskusten avosairaanhoidon osuutta on edullista, noin -8 %. Uudistuksen jälkeen on epätodennäköistä, että Uudenmaan maakunta satsaisi erityisen paljon rahaa juuri Helsin-



2.11.2016

kiin. Edessä on ilmeisesti raju kustannusten sopeuttaminen ja mahdollisesti myös palvelujen karsiminen.

Sote-uudistus siis vaikuttaa helsinkiläisten palveluihin tavalla, jota on lakiluonnoksen pohjalta erittäin vaikea arvioida. Uudistus ei ota huomioon Helsingin erityispiirteitä riittävästi. Helsinki olisi riittävän iso kantamaan sote-vastuun yksinkin. Toisaalta tänne kasautuu monia kustannuksia lisääviä tekijöitä: yksinäisyyttä, verkostojen puutetta, päihteiden käyttöä sekä merkittävä osa maahanmuuttajista. Näitä tekijöitä ei rahoitusmallissa oteta riittävästi huomioon. Toivotaan, että näillä lausunnoilla on jotain merkitystä ja nämä erityispiirteetkin sitten huomioidaan.

Kiitos.

Valtuutettu Anttila

Arvoisa puheenjohtaja.

Puhun tässä lähinnä sote-näkökulmasta, ja sitten Kaarin Taipale puhuu maakuntanäkökulmasta.

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

"Eihän tässä näin pitänyt käydä". Näin kuvaavat monissa liemissä ja sote-uudistuksissa mukaan olleet 5 asiantuntijaprofessoria Huttunen, Hiilamo, Kekomäki, Pohjola ja Vanhala lokakuun lopun Yle-jutussa Sipilän hallituksen maakunta- ja sote-lakipakettia. Sote-uudistuksesta uhkaa heidän mukaansa tulla kaoottinen himmeli, jossa eriarvoisuus ja kustannukset kasvavat. Olen täsmälleen samaa mieltä. Maan hallituksen puheet väestön palvelujen parantumisesta tai yhdenvertaisuuden lisäämisestä vaikuttavat juoksuhielalta.

Sote-uudistuksen todelliset tavoitteet paljastuvat päivä päivältä. Siinä ei enää tavoitella terveys- ja hyvinvointierojen kaventamista tai vastaavaa, vaan sitä, miten julkisen sektorin sote-palvelut markkinaehtoisuuteen ja kilpailutetaan parhaimmat palat isoille kansainvälisille veroparatiisiyhtiöille. Tämä kaikki on kääritty kustannusten hillinnän ja kestävyysvajeen poistamisen kaapuun. Kun hallitus julkisti vastikään kaksivaiheisen valinnanvapausajatuksensa, mehiläiset ja terveystalot ryntäsivät pienten hammaslääkäriasemien kimppuun. On käynnissä raju markkinoiden valtaus.

Lausuntopyynnöllä oleva lakipaketti paljastaa, miten monet uudistuksen kannalta keskeiset asiat ovat vielä auki, valinnanvapaus niistä suu-



2.11.2016

rimpana. Lisäksi aivan keskeinen lakien vaikutusten arviointi on kokonaan tekemättä. Se on tehtävä ennen kuin lait päätetään. Pääministeri Sipilä on luvannut, että kuntien lausunnoilla on merkitys. Helsingin lausunto on kriittinen ja edellyttää monien asioiden edelleen selvittämistä ennen päätöksentekoa.

Sosiaalidemokraattinen ryhmä tukee pääosin kaupunginhallituksen lausuntoa – teen lopussa yhden vastaehdotuksen – ja edellyttää, että maan hallitus ottaa Helsingin ja koko Uudenmaan maakunnan esittämät kannat huomioon. Maan suurimman ja kansantalouden kannalta merkittävimmän alueen toimintaedellytyksiä ei voida heikentää niin rajusti kuin nyt uudistuksessa esimerkiksi rajoituksen järjestelyissä ynnä muissa esitetään. Tässä oli hyviä esimerkkejä Minerva Krohnin puheenvuorossa.

Sosiaalidemokraattinen ryhmä nostaa kaupunginhallituksen lausunnot esiin joitakin tärkeitä kohtia täydentäen niitä vielä omasta näkökulmastaan. Mitä pitäisi jatkossa tehdä? Jos ja kun maahan tehdään historiallisen suuri muutos, uusi aluehallintotaso, sen perusteita ja tehtävien jakoa pitää selvittää ja perustella paremmin kuin uhkaamalla hajottaa hallitus. Maakuntien lukumäärän pitäisi mielestämme olla enintään 12, kun asiantuntijat ja sote-palveluiden työnjako edellyttävät. Järkevinä olisi luoda 5 yliopistosairaalan ympärille rakentuva sote-aluekokonaisuus.

Ruotsissa valmistellaan parhaillaan maakäräjien lukumäärän supistusta ja sairaalaverkon tiivistämistä. Samalla osa perusterveydenhuollosta on tarkoitus siirtää peruskuntiin vahvistamaan vanhustenhuoltoa. Toisin kuin meillä suunnitellaan, Pohjoismaissa sote-uudistukset lähtevät erityispalvelujen keskittämisestä ja lähipalvelujen pitämisestä mahdollisimman lähellä kuntalaista kuntien vastuulla, samoin kuin vihreiden kannanotossa.

Koko aluehallinnon uudistuksen pitäisi siis ponnistaa pohjoismaiseen tapaan kuntalain perusteista ja liittyä ehdotuksia selkeämmin kunnalliseen itsehallintoon. Lausunnolla oleva ehdotus on sekasikiö maakunnan itsehallinnon ja valtion kuristusotteen välisestä mallista. Siksi maakuntien, valtion ja kuntien keskinäiset valtasuhteet – rahoitus tärkeimpänä – pitäisi pohtia aivan uudelleen. Nyt rahoitusjärjestelmästä on tulossa sekava, monimutkainen, isoja kuntia rokottava, byrokraattinen, ja viime kädessä sen loppulaskun maksavat palveluiden käyttäjät. Kun rahat loppuvat, asiakasmaksut toimivat kustannusten paikkaajina. Se tarkoittaa todennäköisesti maksujen huimia korotuksia.



2.11.2016

Valtion väliintulo monissa eri asioissa muistuttaa taannoista Neuvostoliiton aikaista suunnitelmataloutta ja sen jäykkää byrokratiaa. Tätä ei pitäisi missään tapauksessa sallia tapahtuvan.

Rahoituksen, investointien ja kiinteistöpolitiikan, valtiolle keskitettävien palvelulaitosten asema ja roolit pitää selvittää huomattavasti paremmin. Keskusteluissa mukana ollut maakuntaveron pitäisi selvittää ja ottaa käyttöön mieluummin kuin lakiehdotuksessa esitetty monimutkainen rahoitusjärjestely. Siirtymäaikana voidaan toimia palvelusuunnitelmien ja maksujen tapaan kuten nyt.

Valinnanvapaus on saanut tässä uudistuksessa sähköjäniksen aseman. Sillä kiritetään monia asioita. Lopulliset suuntaviivat ovat vielä hämärän peitossa, mutta jo nyt alustava kaksivaiheinen niin sanottu omatoimiteemi vaikuttaa selvältä kermankuorinnalta. VATTin erikoistutkijan Tuula Saxellin mukaan terveystalouden kilpailu voi johtaa kilpavarusteluun, lisätä terveyseroja ja kustannuksia ja niin edelleen. Muiden maiden kokemukset vahvistavat tätä.

Valinnanvapaus pitää suunnitella niin, että se palvelee palveluiden käyttäjiä eikä yritysten voitontavoittelua. Silloin julkisen sektorin vastuu palveluketjun kokonaisuudesta ja potilaiden ja ammattilaisten vuorovaihtusvalinnoissa ovat aivan keskeisiä. Eikä pidä unohtaa, että meillä on jo tällä hetkellä monia valinnan mahdollisuuksia. Niiden käyttö ei syystä tai toisesta ole lähtenyt liikkeelle. Eikä pidä myöskään unohtaa hankintalain ja kilpailuviranomaistemme tiukkojen tulkintojen merkitystä kolmannen sektorin ja pienten yritysten elossa pysymisen turvaamisessa. Tästä näkökulmasta ei mainita mitään sote-uudistuksessa. Se vaikuttaa harhaanjohtavalta.

Aluehallinto- ja sote-uudistus ovat niin perustavaa laatua olevia muutoksia, että niiden valmistelun ja toteutuksen aikataulutus pitää tehdä huolella kansalaisia kuullen. Uudistus pitäisi ottaa mielestämme seuraavien eduskuntavaalien aiheeksi ja keskustella kunnolla. Nyt tätä poliittista keskustelua ei ole käyty. 2:lle tai 3 eduskuntakaudelle ulottuva muutos ei ole liian pitkä näin suuressa muutoksessa, etenkin kun niin moni tärkeä asia on auki tai täysin tekemättä, kuten lakimuutosten vaikutusten arviointi, kustannustehokkuuden ja valinnanvapauden kannalta keskeisten mittareiden, kuten palveluiden laadun ja vaikuttavuuden mittareiden laadinta, kuten Minerva Krohnikin totesi. Lisäksi aluehallinnon ja soten uudistus edellyttää välttämättömästi kunnollisen kuntaremontin. Isot uudistukset eivät voi olla pelkästään poliittista kauppatavaraa.



2.11.2016

Olen tehnyt vastaehdotuksen, joka on järjestelmässä liittyen kysymykseen numero 12, enkä lue sitä tässä yhteydessä.

Kiitoksia.

Valtuutettu Malin

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tämä sote- ja maakuntauudistuksesta annettu esitys kulkee nyt eteenpäin kuin jyrkänteen reunaa kohti matkustava juna. Me vasemmistossa näemme, että on korkea aika vetää hätäjarrusta ja ohjata juna oikealle raiteelle.

Sote-uudistukselle alun perin asetetut tavoitteet tasa-arvoisista palveluista ja eri palveluiden toimimisesta yhteen ovat tärkeitä ja välttämättömiä saavuttaa. Uudistus tarvitaan. Monen eri ongelman kanssa kamppaileva lapsi, nuori, aikuinen tai ikäihminen voi jäädä ilman tarvitsemaansa tukea, koska hän ei sovi mihinkään valmiiseen muottiin. Ihmiset kuitenkin toivovat hyviä, laadukkaita ja tasa-arvoisesti saavutettavia palveluita.

Julkisen palveluntuotannon kannatus on suomalaisessa yhteiskunnassa laajaa. Hallitus vaatii nyt, että sosiaali- ja terveyspalvelu-uudistus toteutetaan heti ja kovassa kiireessä, koska on tärkeää tehdä päätöksiä. Yrityksiä hyödyttää se, että yksityisille palveluntuottajille ollaan luomassa valtavat sote-markkinat, joten varmasti löytyy niitä, jotka kannattavat tätä esitystä. Suurimmalle osalle hallituspuolueidenkin kansanedustajista vaikuttaa kuitenkin olevan ihan sama, mitä sotesta päätetään, kunhan jotain päätetään.

Hyvät valtuutetut.

Tällä esityksellä ei ole laajaa demokraattista kannatusta, eikä tätä esitystä voi hyväksyä. Kokonaisuutena esitys sisältää niin suuria ongelmia, että Helsingin vasemmiston näkemyksen mukaan uudistusta ei pidä toimeenpanna hallituksen esittämässä muodossa, vaan suunnitella se kokonaan uudestaan siten, että palveluiden integraatio ja tasa-arvoinen saatavuus nostetaan keskeisiksi tavoitteiksi.

Esitykseen on leivottu sisään myös säästövelvoite. Valtio voi asettaa sote-menoille katon, jossa on pysyttävä ihmisten palvelutarpeista riippumatta, eikä maakunnalla ole omaa verotusoikeutta, jonka turvin se



2.11.2016

voisi saada lisärahoitusta. Jopa tässä esityspohjassa todetaan, että esitetty 3 miljardin säästötavoite on kunnianhimoinen.

Jos yhteiskunnan moraalit mitataan siitä, miten se pitää huolta heikoimmistaan, millaista yhteiskuntaa olemme luomassa silloin kun ihmisarvon ja ihmisoikeuksien sijaan palveluiden taso määrittää jatkossa tämä etukäteen määrätty budjettikehyks? Esitetty sote-malli on luomassa lisää pirstaleisuutta ja lisää epätasa-arvoa. Esitettyjen säästötoimien toteutuminenkin on Ruotsissa saatujen kokemusten perusteella vähintäänkin kyseenalaista.

Olen tehnyt vastaesitykset koskien lausuntopyyntöni kysymystä 1 hyvinvointierojen kaventamisesta, kysymystä 2 kustannussäästöistä, kysymystä 10 palvelujen saatavuudesta ja kysymystä 14 koskien palveluiden järjestämisen ja tuottamisen erottamisesta. Ne löytyvät järjestelmästä. Kannatan myös valtuutettu Anttilan vastaesitystä.

Hyvät valtuutetut.

Yhtiöittämisvelvoite aiheuttaa palveluissa kestävämmän tilanteen. Yhtiöittämistä ei edellytä kukaan, vaan hallitus on valitsemassa tämän tien omasta tahdostaan. Sote-uudistuksessa liikkuvat vähintään yhtä suuret rahat kuin suurissa liikennehankkeissa. Kunnat päättivät juuri olla perustamatta yhtiötä Pesararadan suunnittelua varten länsimetron ongelmien vuoksi.

Demokraattisten päätöksentekijöiden on ollut mahdotonta saada tarvitsemaansa tietoa hankkeen ongelmista. On kestävämpi ajatus, että esimerkiksi vanhusten palveluiden järjestämiseen liittyvät ongelmat olisivat jatkossa yhtä paksun hämärän peitossa. Meidän on pidettävä vähintään yhtä hyvää huolta ikääntyneistä, lapsista ja nuorista kuin raideverkostostamme. Teen vastaesityksen numero 5, jossa vastaus kysymykseen numero 15 yhtiöittämisen tarkoituksenmukaisuudesta muutetaan muotoon "ei". Esitys löytyy järjestelmästä.

Yksi valmistelun suurimpia puutteita on ollut se, että sosiaalipalvelut ovat kulkeneet mukana lähinnä pakollisena sivuhuomautuksena. Näin laajaa sosiaali- ja terveystalouden uudistusta ei ole aiemmin toteutettu. Esimerkiksi täälläkin useasti jo mainittu Ruotsin malli ei koske samalla tavalla sosiaalipalveluja.

On vakava ongelma, että pääministeri menee hämmennyksestä sanattomaksi, kun joku kysyy häneltä televisiokeskustelussa soten vaikutusta lastensuojeluun. Tämä uudistus on vähintään yhtä paljon sosiaalipalvelu-uudistus kuin terveystalouden uudistus, mutta sitä ei huomaa



2.11.2016

käydystä keskustelusta eikä asian valmistelusta. Sosiaalipalveluissa yksi tärkeimmistä vaikuttavuustekijöistä on luottamuksellinen suhde palveluita käyttävän henkilön ja hänet kohtaavan työntekijän välillä. Kilpailutus ja palveluiden pilkkominen moneen eri osaan vaarantavat sosiaalialan työn eettisyyden ja vaikuttavuuden.

Kokemukseni mukaan sosiaalipalveluita tarvitsevat ihmiset yleensä toivovat, että heille annettaisiin puhelinnumero, johon vastaisi henkilö, joka hoitaa heidän asiaansa. He eivät hyödy isosta listasta yhteystietoja, josta heidän tulisi omin neuvoin päätellä, kuka voisi heitä auttaa. Psykoterapiapalveluissa on kritisoitu paljon nykyistä toimintatapaa, jossa asiakkaan tulee etsiä vaikeassa tilanteessa oma terapeuttinsa itse. Nyt samaa mallia ollaan tuomassa väkisin lähes koko sosiaali- ja sosiaalipalveluiden kentälle.

Tähän mennessä valinnanvapautta on kokeiltu pienimuotoisesti esimerkiksi palvelusetelillä. Se on tarkoittanut valinnanvapautta myös yrityksille, joilla on ollut mahdollisuus valita asiakkaansa. Monimutkaisemmat ja erityistä paneutumista vaativat tilanteet on jätetty julkisten palveluiden hoidettaviksi. Samalla julkiset palvelut on saatu näyttämään kalliimmilta ja tehottomammilta. Tähän on saatava muutos.

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Sosiaali- ja terveystalvueluissa voidaan tehdä asioita paremmin. Se onnistuu kuuntelemalla palveluita käyttäviä ihmisiä ja palveluissa työskenteleviä työntekijöitä. Se onnistuu tarjoamalla palveluita matalalla kynnyksellä. Se onnistuu panostamalla ennaltaehkäisyyn ja yhteistyöllä yli rajojen niin sosiaali- ja terveystalvueluissa kuin nuorisotoimen, kulttuuripalveluiden, varhaiskasvatuksen ja opetuksen kanssa. Se onnistuu kehittämällä työn tekemiseen sopivia digitaalisia ja muita välineitä ja luovia toimintamahdollisuuksia, hyödyntämällä tutkimustietoa ja oppimalla muiden tekemistä virheitä. Se onnistuu julkisilla ja kaikille yhteisillä palveluilla. Me vasemmistossa haluamme tällaisen sote-uudistuksen.

Valtuutettu Huru

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Helsingin kaupunginhallitus on tehnyt hyvän päätöksen tuomalla valtuustosaliiin meidän kaikkien käsiteltäväksi periaatepäätöksen lausunoksi sosiaali- ja terveystalveministeriölle ja valtiovarainministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta maakuntauudistukseksi ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistukseksi sekä niihin liittyviksi laiksi.



2.11.2016

Palataanpa hetkeksi ajassa taaksepäin. Aluksi uudistuksen pääpaino oli tarpeessa, ja se painottui toivottuihin säästöihin. Ottaahan Suomi vuosittain noin 5 miljardia lisää velkaa. Meitä peloteltiin kestävyysvajeella. Hiljaa unohdettiin se tosiseikka, että Suomi käyttää terveydenhuoltoon yhtä vähän rahaa kuin Portugali. Nyt uudistuksessa tavoitellaan tällä hetkellä ennemminkin väestön terveys- ja hyvinvointierojen kaventumista, palvelujen saatavuutta yhdenvertaisesti, valinnanvapauden toteutumisesta sekä rahoitusmallin yksinkertaistamista.

Perussuomalaisten valtuustoryhmä suhtautuu maakuntauudistukseen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistuksiin että niiden tarjoamiin mahdollisuuksien myönteisen kriittisesti, vaikka periaatepäätöksen lausunnon antamista rajoittavat lain valmistelun eriaikaisuus sekä avoimet kysymykset valinnanvapauden laajuudesta uudistuksessa.

Perussuomalaisten valtuustoryhmälle on tärkeää ajaa tavallisten helsinkiläisten asiaa. Jos uudistus turvaa ihmisille palvelujen yhdenvertaisuuden suuremmissa järjestämisen kokonaisuuksissa, niin hyvä. Valtuustoryhmämme katsoo ennaltaehkäisyn tulevan pitkällä tähtäimellä yhteiskunnallisesti halvemmaksi verrattuna jo syntyneiden sairauksien hoitamiseen. Perusterveydenhuollon palvelut ovat ensisijaisesti terveyden edistämisessä.

Jos uudistus aiheuttaa sekasortoa palvelujen tuottajien kesken kilpailutilanteessa markkinoilla, se on huono mahdollisten kustannusten kasvun myötä. Tiedämmehan esimerkiksi, että yksityistämisen seurauksena monen kansalaisen sähkönhinta nousi naapurikunnassa. Ihmisen terveydestä ja toimeentulosta ei saisi tehdä kustannuksia nostavaa kauppatavaraa. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäjän on jatkossakin oltava julkinen. Avoimuus on säilytettävä, vaikka tuottaja olisi yksityinen, kolmas sektori tai julkinen yhtiö.

Perussuomalaisten valtuustoryhmä pitää uudistuksessa tärkeänä estää suurten globaalien yhtiöitten monopoliaseman keskittyminen ja voittojen valuminen ulkomaille veroparatiisien kätköihin. On varmistettava pienten yksityisyrittäjien mahdollisuus osallistua sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämiseen markkinoilla myös valinnanvapauden toteutuksessa. Valinnanvapaudesta vain ei ole kovin paljon puhuttu. Se on vielä työn alla.

Pääkaupunkiseutu eroaa alueena muusta Suomesta, sanotaan tekstissä, mikä on huomioitava uudistuksessa. Helsinkiä rasittavat monet ongelmat, eivätkä vähiten maahanmuuton aiheuttamat ongelmat. Tiedostettu on, että väestöstä maahanmuuttajien työllistyminen on haasteellis-



2.11.2016

ta. Lakisääteiset palvelut on turvattava, vaikka kaupungin verorahoista leikataan maakuntahallinnon perustamisen vuoksi ja valtionosuusjärjestelmää uudistetaan. Kysyä sopii, turvaako uudistus jatkossakin elinvoimaisen Helsingin, joka pystyy tarjoamaan hyvinvointia edistävät ennalta ehkäisevät palvelut.

Uudistussuunnitelmissa olevat palvelukeskukset imaisevat sisäänsä niin tukipalveluja kuin suuren kiinteistömäärän. Kuinka estetään Helsingin varallisuuden karkaaminen tältä osin?

Arvoisat valtuutetut.

Henkilöstö on huomioitava mittavassa uudistuksessa, onhan työntekijöitä lukumääräisesti lähes neljännesmiljoona. Vain sitoutuneen henkilökunnan voimin voidaan turvallisesti viedä läpi suunnaton muutosprosessi ilman että kaupungin palvelutaso laskee.

Lopuksi, hyvät kuulijat.

Maakuntahallinnon tason perustamisen perussuomalaisten Helsingin valtuustoryhmä katsoo olevan ainoastaan keino lisätä valkokaulustyöllisyyttä. Tärkeintä tulisi olla kaupunkilaisen etu uudistuksessa: se, että arki sujuu ja palvelut pelaavat. Siksi on huolehdittava, että palvelujen verkosto on riittävän yhtenäinen, kattava ja laadukas.

Periaatepäätöslausunnoksi perussuomalaisten valtuustoryhmä kannattaa pääosin esitettyä lausuntoa ja korostaa kunnallista itsehallintoa sekä sen keskeistä merkitystä kyseessä olevassa uudistuksessa. Muutoksessa on kuitenkin turvattava resurssit erityisesti rahoituksen osalta.

Kiitos.

Ledamoten Brettschneider

Värderade ordförande, bästa fullmäktige.

Vårdreformen har varit aktuell snart nog ett decennium. Uudistuksen 3 tavoitteesta kustannusten kontrolloiminen eli 3 miljardin säästötavoite tuntuu nyt olevan tärkein. Alkuperäiset tavoitteet, terveyserojen vähentäminen ja nopean hoitoon pääsyn turvaaminen, ovat jääneet enemmän taka-alalle. Tavoitteet ovat kunnianhimoisia ja varteenotettavia, mutta voi aiheellisesti kysyä, onko mahdollista saavuttaa niitä esitetyllä tavalla.



2.11.2016

Koko sotea ja monta yksityiskohtaa on kyseenalaistettu. Vastaako malli, jossa valtio hoitaa talouden ja maakunnat hoitavat hallinnon ja suunnittelun ja siten toimivat valtion kädenjatkajina, perustuslain säädöksiä? Maakunnillahan ei tule olemaan taloudellista autonomiaa ja omia resursseja. Miten on demokratian laita? Mitkä ovat asukkaiden vaikutusmahdollisuudet?

Sote-uudistuksessa on tähän mennessä pääasiassa keskitytty hallintoon ja rakenteisiin, kun taas substanssia tuskin on kosketettu. Suunnittelu on myös hyvin suuressa määrin lähtenyt erityissairaanhoidossa, kun taas perusterveydenhoito ja sosiaalipalvelut ovat jääneet vähemmälle huomiolle.

Valinnanvapaus ja huoli lähipalveluiden katoamisesta ovat asioita, jotka uudistuksessa eniten ovat kansalaisia askarruttaneet. RKP katsoo, että valinnanvapaus hallitussa muodossa on myönteistä sekä yksilön itsemääräämisoikeuden että kielellisistä näkökohdista. Valinnanvapaus perusseteleiden muodossa, joka kaupungissamme nyt sovelletaan, antaa ruotsinkielisille kaupunkilaisille suuremmat mahdollisuudet saada palvelua omalla äidinkielellään. Valinnanvapaus edistää myös mahdollisuuksia lähipalveluun, kun palveluntuottajan tulee kilpailla asiakkaista.

RKP on myös korostanut, että yksityisen ja vapaaehtoissektorin pienemmille palveluntuottajille tulisi olla todellisia mahdollisuuksia kilpailla suurten kansainvälisten yritysten kanssa, kun palvelusopimuksia tehdään. RKP vastustaa myös harmaata taloutta, jossa voittoa tavoittelevat yritykset syöttävät voittonsa kansallisen verotuksen ulottumattomiin. Kontrolli ja laadunvalvonta tulee siksi olla erittäin tehokasta, jotta valinnanvapaus ei johtaisi kilpailun vinouttamiseen ja suurten kansainvälisten hoitoyritysten pidemmän korren vetämiseen kuluttajakilpailussa.

Valinnanvapaus siirtää myös suuren vastuun palveluiden kuluttajalle ja edellyttää, että hän on sekä fyysisesti että psyykkisesti kykenevä valitsemaan eri tuottajien välillä. Varsinkin monenlaisia palveluja tarvitseville asiakkaille henkilökohtainen palvelunohjaaja, joka on osa asiakkaan valitsemaa omatiimiä ja joka voi neuvoa lisäpalvelujen valinnassa, on siksi erittäin tärkeä osa palvelua.

Palveluntuottajia tulee todennäköisesti olemaan hyvinkin runsaasti varsinkin taajamissa. Se on haasteellinen tosiasia sote-uudistuksen tavoittelemaa katkeamatonta hoitoa ajatellen. Miten tämä tulee toteutumaan esimerkiksi psykiatriassa ja päihdehuollossa?

Kysymykset ovat monia, mutta vastaukset harvassa. Ministeri Orpo sanoi puoluejohtajien tv-keskustelussa pari päivää sitten valinnanva-



2.11.2016

paudesta, että malli ei ole vielä valmis, vaan se on koko ajan pöydällä. Totta, valmis se ei ainakaan ole.

Toinen lausunto puheenjohtajan keskustelussa, jonka haluan lainata, on pääministeri Sipilän. Hän kuvasi sote-uudistusta ”suomalaisena mallina, joka tulee olemaan maailman paras malli”. Sosiaalihuollon ja palvelujen siirtäminen kuntatasolta maakuntatasolle ja niiden täydellinen integroiminen terveys- ja sairaanhoitoon on ainakin ainutlaatuinen. Sellaista ei ole kokeiltu missään muussa maassa.

RKP:n mielestä sosiaalipalvelut, sosiaalihuolto tulee jättää kunta- ja kuntayhtymätasolle. Sosiaalihuollossa on usein kysymys moninaisista ongelmista, jotka vaativat yksilöllisiä ratkaisuja ja yhteistyötä useamman sektorin välillä. Lähipalvelut ja läheisyys asiakkaaseen ovat avainsanoja. Esimerkiksi lastensuojelun paikka tulevassa uudistuksessa on suuri ja vaikea kysymys. Lastensuojelutyössä yhteistyö ja informaation välittäminen muiden tahojen, kuten päivähoidon ja koulun, kanssa on ratkaisevaa, kun taas kunnille jäävä ehkäisevä työ tulisi olla tiiviissä yhteydessä maakuntatason lastensuojeluun. Kun ammatinharjoittajat ovat eri hallinnon alaisia, voi olla vaikea rakentaa verkostoa hyvän tuloksen saamiseen.

Vammaispalvelut ja vanhustenhuolto ovat myös alueita, joissa lähipalvelut ja paikallisten olosuhteiden huomioon ottaminen ovat ratkaisevia tekijöitä asiakastyössä.

On myös olemassa suuri riski, että sosiaalialaa ei huomioida samoilla ehdoilla asiakastyössä statukseltaan vahvemman terveys- ja sairaanhoidon kanssa.

Kielinäkökohta on RKP:lle luonnostaan lankeava erittäin tärkeä. On tärkeää, että poliittinen vaikutusmahdollisuus ruotsinkielisiin palveluihin säilyy alueella, jossa on ruotsinkielistä väestöä. On tärkeää myös, että jollakin on vastuu ruotsinkielisistä palveluista toimintasuunnittelussa. Helsingin kaksikielisyystoimikunta on positiivinen esimerkki vähemmistön tarpeiden huomioon ottamisesta. Sosiaali- ja terveysviraston työryhmä, jonka tehtävänä on valvoa, että ruotsinkieliset palvelut vastaavat kielivähemmistön tarpeita, on toinen esimerkki. Tehty ja suunnitella oleva työ ei saa mennä hukkaan. Maakuntalaissa on kylläkin kielipykälä, mutta on kyseenalaista, onko se riittävän velvoittava ja tulevatko sen asettamat vaatimukset toteutumaan myös käytännössä maakuntatasolla, kun ruotsinkielisten palvelujen saatamattomuus kuntatasolla aiheuttaa ongelmia.

Arvoisa puheenjohtaja.



2.11.2016

De nuvarande utrymmena för social- och hälsovårdsservicen ska tas i bruk av landskapen medan fastigheterna fortfarande kommer att ägas av kommunerna. Också här finns många oklarheter. Då vård och omsorg centraliseras blir många utrymmen obehövlige. Vi har redan många fastigheter som står tomma, utan att man hittat en förnuftig användning för dem. Det är sannerligen slöseri med samhällets resurser. Det är ett slöseri som troligen blir ännu större efter vårdreformen, och räcker sjukhus- och förlossningsplatserna, som redan är knappa, sedan till?

Värderade ordförande.

SFP anser att HUS, det största sjukvårdsdistriktet i landet, bör bibehållas intakt, liksom samarbetsorganen HRT och HRM, som är av största vikt för samplaneringen inom regionen. Till slut: De omfattande förändringar i vårt samhälle som vårdreformen för med sig får inte leda till att den enskilda medborgarens villkor försämras. Det som en gång raserats har svårt att byggas upp igen.

Tack.

Valtuutettu Laaninen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Kun luin tuota ehdotusta lausunnoksi, tuli mieleen meidän perheemme koiranpentu, 8 kuukautta. Sen koulutus on sillä tavalla kesken, että hänen on vaikea oppia kävelemään nätisti rinnalla. Se joko vetää hihnasta hurjasti, kun haluaa mennä omaan suuntaansa tai sitten heittäytyy neliraajajarrutukseen ja pitää vetää perässä.

Helsinki mieltää tässä lausunnossa olevansa veturi, joka vetää koko Suomen kehitystä, mutta samalla tuntuu, että tässä sote-uudistuksessa Helsinki on heittäytynyt neliraajajarrutukseen ja tulee hyvin vastentahdoisesti siihen suuntaan, mihin maan hallitus haluaisi.

Me olemme nyt antamassa lausuntoa suurimmasta uudistuksesta, mitä meillä on tehty vuosikymmeniin. Uudistuksen laajuutta kuvastaa tämä asiakirjamateriaali, joka meille on jaettu: yhteensä 813 sivua. Pelkästään lakitekstejä yli 200 sivua ja lisäksi 600 sivua yleisperusteluita ja yksityiskohtaisia perusteluja. Niinpä onkin annettava tunnustus lausuntoa valmistelleille virkamiehille ja kaupunginhallitukselle, jotka kykenivät



2.11.2016

tiivistämään lausunnon 42 sivuun esityslistalla. Aika urakka oli senkin läpikäynti.

Keskustan ryhmä ei tee tässä käsittelyssä muutosehdotuksia monopolivisen prosessin tuloksena syntyneeseen lausuntoehdotukseen kuten edellisellä kerralla, kun täällä asiaa käsitelimme. Toki jos olisimme yksin lausunnon kirjoittaneet, se olisi varmasti vähän toisenlainen. Sen sijaan haluan esittää vain muutamia periaatteellisia näkökohtia tästä tilanteesta.

Aloitin siitä, että tässä lausunnossa on paljon hyviäkin kohtia. Erityisen ansiokkaana pidämme pohdiskelua maakunnallisen itsehallinnon toteutumisesta. Lausunnossa kiinnitetään huomiota siihen, että kun rahat tulevat valtiolta, itsehallinnosta sanan laajassa merkityksessä on vähän vaikea puhua. Tästä tehdään myös looginen johtopäätös lausunnon sivulla 29: "Nyt esitettyä rahoitusmallia parempi vaihtoehto olisi maakunnille annettava oma verotusoikeus, jota valtion tasausrahoitus täydentäisi alueellisten erojen tasaamiseksi". Taidatkos sen selkeämmin sanoa. Nämä terveiset myös keskustaryhmä haluaa olla lähettämässä Sipilän hallitukselle.

Edelleen on kiitettävä lausunnon valmistelijoita tarkkuudesta, jolla tätä massiivista lakipakettia on käyty läpi ja löydetty esimerkiksi monia teknisiä virheitä. Kaiken kaikkiaan tässä on esitetty ansiokkaan Helsingin kaupungin näkökulmat tähän uudistukseen.

Mutta näitten pilkkujen ja pisteiden viilaamisen sijasta kannustaisin nyt kyllä valtuustoa ja valmistelijoita katsomaan eteenpäin, koska tämän lausunnon suurin ansio on samalla myös sen suurin puute. Jos katsoimme asioita pelkästään Helsingin näkökulmasta, jatkamme sitä meidän koiramme nelirajajarrutusta, jolla Helsinki tähän uudistukseen on suhtautunut.

Lausunnossa toistetaan moneen kertaan, että maakuntamalli ei ole Helsingille mieluinen, mutta sen mallin maan hallitus aikoo nyt kuitenkin toteuttaa. Edelleen korostetaan moneen kertaan, että pääkaupunkiseudulla on omat erityisongelmansa, jotka olisi ratkaistava. Täällä on kuitenkin ollut vuosikymmeniä aikaa näitä ongelmia ratkoa, eikä tämän valmiimpaa ole tullut.

Pitää myös muistaa, että maan hallitus antoi pääkaupunkiseudulle mahdollisuuden esittää omaa mallia. Tuo mahdollisuus hukattiin käytännössä itse, kun kaupungit eivät saaneet aikaan yhteistä eteenpäin katsovaa ja valtakunnalliseen malliin yhteensopivaa esitystä.



2.11.2016

Siksi suosittaisin nyt kyllä asennemuutosta. Kannattaa nähdä tämä uudistus myös Helsingin näkökulmasta mahdollisuutena eikä uhkana. Parhaimmillaan se voi vahvistaa kansanvaltaa ja selkeyttää hallintoa, kun karsitaan pois satoja sellaisia organisaatioita, joissa päätöksentekijöitä ei valita vaaleilla.

En suostu kerta kaikkiaan uskomaan, että se, mikä toimii muualla Suomessa, ei voisi toimia myös Uudellamaalla. On suorastaan häpeää, että Uusimaa pysyy jatkuvasti jumbosijalla Tuomas Pöystin vertailutaulukoissa, joissa arvioidaan maakuntien etenemisvauhtia tämän uudistuksen valmistelussa.

Tässä on tullutkin mieleen vanha vitsi neuvostoliittolaisesta korkean tason tiedemiesvaltuuskunnasta, joka kävi tutustumassa suomalaiseen pienyritystoimintaan. Viikon matkan ja kymmenien tapaamiskäyntien jälkeen valtuuskunnan johtaja joutui toteamaan päätösillallisilla suomalaisesta pienyrityksiin nojaavasta talousjärjestelmästä, että näkyyhän tuo toimivan käytännössä, mutta entäs teoriassa.

Monissa muissa maakunnissa käytännön suunnitelmat sote-uudistuksen toteuttamiseksi ovat paljon pidemmällä kuin Uudellamaalla. Siksi haluan kannustaa Helsingin suurimpia valtuustoryhmiä lyömään nyt viisaat päät yhteen Uudenmaan muiden päättäjien kanssa toimivan sote-järjestelmän rakentamiseksi Uudellemaalle. HUS on täällä moneen kertaan kehuttu esimerkki siitä, että kyllä tulosta syntyy, kun toimeen tartutaan.

Kiitos.

Valtuutettu Mäkimattila

Puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä suhtautuu myönteisesti lausuntomalliin erityisesti koskien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisuudistusta, joka olisi pitänyt tehdä jo 20 vuotta sitten.

Viime hallituskaudella ja suunnittelun alkumetreillä sote-alueiden määräksi kaavailtiin nykyistä pienempää lukumäärää. 5 järjestäjää yliopistosairaaloiden miljoonapiirien mukaisesti olisi järkevää niin hoidon laadun kuin saatavuuden, tasavertaisuuden kannalta valtion toimiessa rahoittajana ja ohjaajana, mutta uskon, että ehdotettu 18 on oikeampi lukumäärä ja välttämätön välivaihe suurimmalle osalle Suomea. Helsinki-



2.11.2016

läisille sillä tuskin olisi ollut lopultakaan merkittävää eroa nyt ehdotettuun malliin verrattuna.

Rohkeutta ja halukkuutta tehdä muutoksia soteen rajoittanee se, että siihen suhtaudutaan pelokkaasti kuin alituisen hallan vaaraan, ja silloin toki on riski, että jokunen äänekäs pääsee hoivaamaan omaa etuaan suhmuroiden korruption rajamailla. Tarvitaan aikaa, malttia ja yhteisiä valvottuja pelisääntöjä, jotta muutos on hallittua ja kohdistuu potilaiden ja asukkaiden parhaaksi.

On hyvä, että tässä lausunnossa on otettu myös seuraava asia rohkeasti esille: se vaara, että jäämme edelleen sote-palveluissa kehityksen takapajulaan, jos menemme laumana laidasta toiseen ja suin päin innostumme palvelutuotannon laajasta yksityistämisestä ilman tarkkaan sovittuja laatukriteereitä. Markkinaratkaisu ei takaa oikeudenmukaisuutta ja kansantaloudellisuutta, jos emme nosta tärkeimmäksi asiakasta tai potilasta. Tästä meillä on jo hälytysmerkkejä ilmassa. Esimerkiksi integraatio perus- ja erikoissairaanhoidon välillä on jo nyt lähtenyt keulimaan väärään suuntaan.

Markkinoiden laatukriteerien painottaessa hoitopääsyaikoja ja hoitokontaktien määriä ovat käyntimäärät lisääntyneet ja erikoissairaanhoidon lähetelaatikat ruuhkautuneet. Selkokielellä: perusterveydenhuollon lääkärit eivät saa perehtyä kuin yhteen vaivaan kerrallaan, eivätkä he aina ehdi paneutua potilaiden asioihin riittävän perusteellisesti, vaikka siihen kykenisivätkin ja ammatillisen kehittymisen vuoksi mielellään niin tekisivät. Erikoissairaanhoidot ruuhkautuvat, ja joka paikassa pukka valitusrumbaa, koska kiire tulkitaan epäkohteliaisuudeksi ja kiireessä tapahtuu virheitä. Tämä liittyy lausuntoesityksen kohtaan 1 eli huoleen siitä, onko järjestäjällä riittävät keinot huolehtia ohjauksesta ja palveluketjujen ja kokonaisuuksien toimivuudesta.

Tähän voisimme vielä tarkentaa, mitä me helsinkiläiset tarkoitamme tavoitteilla, joihin haluamme sitouttaa palveluntuottajia: Määrän ja nopeuden sijaan siis laatua potilaalle, ennaltaehkäisevää kansanterveystyötä antaen tarvittaessa aikaa hoitaa ja auttaa potilaita omavastuuseen terveydenhoidostaan. On muistettava, että vaikuttava terveyshyöty ei ole aina mitattavissa parantumista mittaavilla indikaattoreilla. Myös ikääntyvien kroonisesti ja parantumattomasti sairaiden kaupunkilaisten hoito tulee olla kehityksen kohteena. Siksi KD:n valtuustoryhmä näkee hyvänä tämän lausuntokohdan, jonka mukaan on säilytettävä mahdollisuus kuntien omaan palveluntuotantoon, koska se voi onnistua markkinavoimia paremmin yksilöivän tarpeen tunnistamisessa.



2.11.2016

Integroitu yksikanavarahoitteinen palvelujärjestelmä on kauan odotettu muutos, jolla on edellytykset hillitä sote-menoja, mutta vain sillä edellytyksellä, että koulu-, työ- ja perusterveydenhuoltoa vahvistetaan. Esimerkkinä tästä olkoon kansantautimme, tyypin 1 diabetes, joka nykyään hoidetaan yhä useammin insuliinipumpulla. Aloitettun hoidon seuranta tulisi vihdoon Helsingissäkin kuten muissa suurimmissa kunnissa hoitua pääosin muualla kuin yliopistosairaalassa. On hyvä, että monikanavarahoituksen ruokkima osaoptimointi loppuu. Tämä on välttämättömyys, jota lausunnossa kuvataan hyvin. Tarvitaan radikaaleja toimenpiteitä palvelujen ja toimintamallien uudistamiseksi.

Potilasnäkökulmasta katsottuna emme voi kuitenkaan allekirjoittaa tätä lausunnon kohtaa: "Esitetty maakuntaratkaisu heikentää pääkaupunkiseudun kasvun edellytyksiä". Mielestämme kasvun sijaan tulee ensin pyrkiä siihen, että nykyiset pääkaupunkilaiset saisivat nykyistä parempaa sote-palvelua, ja jos siihen päästään maakuntaratkaisun kautta, se tuskin on mitenkään kasvua hidastava ilmiö.

Sen sijaan tämä on hyvä kirjaus: "Palveluita koskevat operatiiviset ammatillista ja alueellista asiantuntemusta edellyttävät asiat tulisi jättää maakuntien päätösvaltaan". Tähän kuitenkin on lisättävä, että joissakin erityisasioissa voitaisiin keskittää ja kartuttaa osaamista valtakunnallisella tasolla, kuten jo spontaanistikin on tapahtunut eräiden harvinaisten sairauksien hoidossa. Kalliiden laitteiden ja erityisosaamisen hankkiminen 18 maakuntaan ei ole kansantaloudellisesti järkevää.

Tärkeä kommentti valinnanvapaudesta on annettu vastauksena kysymykseen 12. "Alussa järjestämisvastuun ja toimintaketjujen, Apotin ja niin edelleen testausvaiheessa valinnanvapauden laajentamisessa tulisi edetä vaiheittain". Tämä on myös potilasturvallisuuskysymys.

Mitä tulee lausunnosta sote-budjettiin, kielteinen suhtautuminen sosiaali- ja terveystalouden maksukattoon ja huomio alibudjetoinnin vaaraan ovat hyviä. Kokemuksesta viisastuneina me helsinkiläiset voimme tosiaan sanoa, että alibudjetointi pakottaisi maakuntia karsimaan palveluita aiheuttaen suuria riskejä palveluiden laadulle ja toteutumiselle eli haittaa potilaille ja asiakkaille.

Vastauksesta kysymykseen "muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle" olemme pääosin samaa mieltä. Vaikka sosiaali- ja terveystalouden näkökulmasta esitetty tehtäväkokonaisuus on pääosin tarkoituksenmukainen, on muiden tehtävien järjestäminen verotus- sekä rahoitussyistä vielä epäselvää. Epäselvä ja kenties helsinkiläisten kannalta nykytilannetta heikentäväkin on maakuntalaissa esitetty tehtäväjako



2.11.2016

koskien elinkeinoelämää, innovaatioympäristöjä ja niiden kilpailukyvyyn ja kehittämisen edistämistä omilla vaikutusalueillaan. Työllisyys-, kotoutumis- ja elinkeinopalvelujen saaminen ketterään ja alueellista asiantuntemusta omaavaan yhden toimijan malliin on tarpeellinen Helsingin elinvoiman ja taloudellisen kasvun turvaamiseksi.

Myönteisenä asiana on nähtävä suunniteltu julkisia kasvupalveluita koskeva erillislaki, joka mahdollistaisi Helsingin roolin järjestämistuullisena.

Pelastustoimi ja ympäristöterveydenhuolto sekä kulttuuri ovat kuitenkin lausuntomallista poiketen KD:n mielestä sellaisia asioita, jotka voisivat yhtä hyvin levätä koko pääkaupunkiseudun tai jopa maakunnan hartioilla. Taiteella ja kulttuurilla on myönteisiä vaikutuksia terveyteen ja hyvinvointiin. Laajempi jakaminen on lopulta etu myös niille, joiden ensisijainen tavoite on Helsingin kasvu.

Kiitos.

Valtuutettu Hakanen

Puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Sipilän, Orpon ja Soinin hallituksen esittämä sote- ja maakuntauudistus on kilpailuttamisen ja yksityistämisen ohjelma, jossa päätösvaltaa siirretään kunnista yhtiöille ja ministeriöille. Samalla uudistukselle esitetyt toisenlaiset tavoitteet ovat hukkuneet, alkuperäiset tavoitteet on käännetty nurin perin.

Hallituksen esitys ei vähennä terveys- ja hyvinvointieroja, vaan lisää eriarvoisuutta. Palvelukokonaisuuksien sujuvoittamisen sijasta se pirstoo palveluja. Peruspalvelut ovat jääneet erityistason varjoon ja sosiaalityö lapsipuolen asemaan. Kasvaviin palvelutarpeisiin vastaamisen sijasta vaaditaan epärealistisia 3 miljardin euron säästöjä ja palvelujen laajenevaa yksityistämistä. Itsehallinnon ja demokratian korvaavat yhtiövalta ja kiristynyt valtion ote. Maakuntien itsehallinto jää näennäiseksi, ja pakkoyhtiöittäminen kaventaa demokratiaa. Ihmisten, palvelujen tarvitsijoiden näkökulma on hukattu.

Arvoisa puheenjohtaja.

Palvelujen parantamista ja aluehallinnon uudistamista tarvitaan, mutta hallituksen esitys on syytä hylätä ja aloittaa uusi valmistelu uudelta pohjalta. Siksi olen tehnyt kattavan vastaesityksen. Sen lähtökohtana



2.11.2016

on perustason palvelujen järjestäminen ja päättäminen lähellä ihmisiä kunnissa. Sen sijaan erityistason palveluissa tarvitaan isompia yksiköitä, maakuntia ja yliopistokeskussairaaloita.

Perustason palveluja neuvoloista vanhusten kotipalveluihin ei ole mitään syytä keskittää valtaviin maakuntatason palvelulaitoksiin. Esimerkiksi Uudellamaalla 1,6 miljoonan asukkaan palvelut ja noin 60 000 työntekijää keskitettäisiin yhden palvelulaitoksen alaisuuteen. Tukipalveluihin ollaan muodostamassa jopa valtakunnallista palvelukeskusta. Kun järjestämisen keskittämiseen yhdistyy vielä tilaaja-tuottajamalli ja pakkoyhtiöittäminen, on seurauksena megalomaaninen byrokratia, jolta puuttuu yhteys asuinalueille ja asukkaisiin. Oma lukunsa on työterveydenhuolto, joka on jätetty hallituksen esityksen ulkopuolelle.

Kun sote-uudistusta alettiin valmistella, kehuttiin sen vähentävän terveys- ja hyvinvointieroja, yhdistävän sosiaali- ja terveyspalveluja sujuvaksi ketjuksi ja säästävän kustannuksia. Nyt ehdotettu satojen sivujen lakipaketti ei toteuta mitään näistä tavoitteista.

Hallituksen ajama julkisten palvelujen yhtiöittäminen ja yksityisten markkinoiden osuuden lisääminen johtaa palvelujen keskittymiseen ensi sijassa sinne, missä on eniten asiakkaita, maksukykyä ja mahdollisuuksia tehdä liikevoittoja. Valinnanvapauden nimissä tuetaan verovarilla liikevoittoja tavoittelevia ja veroja kiertäviä hoito- ja hoivabusinessyrityksiä. Valinnanvapaudesta hyötyvät vähiten ne, joiden elämään palvelut eniten vaikuttavat, kuten vanhukset, monisairaat ja vammaiset.

Hallitus on tuomassa palveluihin tilaaja-tuottajamallin, josta sitä kokeilleet kaupungit ovat jo luopumassa. Kokemusten mukaan tilaajan ja tuottajan erottaminen lisää byrokratiaa, heikentää palvelujen järjestäjän mahdollisuuksia vaikuttaa palvelujen sisältöön ja pirstoo nykyisiä palvelukokonaisuuksia. Esimerkiksi varhaiskasvatuksen, koulujen ja nuorisotyön yhteys sosiaali- ja terveydenhuoltoon heikkenisi.

Kustannusten hallinta vaikeutuu, kun palveluja tuottavilla yhtiöillä ei ole intressiä välittää niistä kustannuksista, jotka koituvat muiden maksettavaksi. Eikä yhtiöillä ole intressiä panostaa ennaltaehkäisyyn, joka vähentäisi niiden asiakkaita. Lisäksi kilpailulla on taipumus johtaa ketjuuntumiseen ja suurten yhtiöiden hallitsemiin markkinoihin. Tämä vie elintilaa myös vapaaehtoistyöhön perustuvilta sosiaali- ja terveysalan järjestöiltä.

Arvoisa puheenjohtaja.



2.11.2016

Maakuntahallinnosta on tehty hallituksen esityksessä väline, jolla siirretään suuri osa kuntien päätösvallasta valtioneuvostolle ja ministeriöille menokurin kiristämiseksi. Maakuntien suunnitelmat ja budjetit alisteetaan ministeriölle. Maakuntien itsehallinto jää tyhjän päälle, kun maakunnilla ei ole itsenäistä taloutta, ei verotusoikeutta eikä oikeutta tuloja tuovaan liiketoimintaan.

Edellisten hallitusten sote-mallit kaatuivat ristiriitaan perustuslain yhdenvertaisuus-, rahoitus- ja itsehallintoperiaatteiden kanssa. Voi kysyä, vastaako myöskään Sipilän hallituksen esitys perustuslakia. Maakuntiin tulee vaaleilla valittava valtuusto, mutta sillä ei ole omaa taloutta eikä juuri mitään itsenäistä päätösvaltaa. Maakuntavaltuusto ei esityksen mukaan pääätä palvelujen tuottamisesta. Päätösvalta siirtyy yhtiöille ja palvelulaitoksen virkamiehille.

3 miljardin säästötavoitteet ja markkinaehtoisuus johtavat lähipalvelujen karsimiseen ja palvelumaksujen korotuksiin. Yhdenvertaisuus ei toteudu. Toisaalta esitys vaikeuttaa myös kuntien rahoitusta ja mahdollisuuksia selviytyä niille jäljelle jäävistä tehtävistä. Rahoitus kiristyy erityisesti niissä kunnissa, jotka kasvavat, investoivat ja joilla on paljon velkaa.

Arvoisa puheenjohtaja.

Helsingin kaupungin johdossa ja valtuustossa kannanotot sote- ja maakuntaudistukseen ovat vaihdelleet kuin syksyiset säät. On kannatettu kuntien määrän rajua vähentämistä, on kannatettu metropolihallintoa, sitten sote-palvelujen keskittämistä koko maassa 5 alueelle ja vähän aikaa sitten taas pääkaupunkiseudun erillisratkaisua. Asukkaiden tarpeita enemmän kannanottoja näyttävät ohjanneen erilaisten eliittien valtapyrkimykset ja markkinoiden laajentamistavoitteet.

Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupunginjohtajien ehdottama pääkaupunkiseudun erillisratkaisu ei kelvannut keskuspuolueelle, kokoomukselle ja perussuomalaisille. Nyt kaupunginhallitus tasapainoilee hallituksen esittämän uudistuksen hyväksymisen ja sen kritiikin välillä. Lisäksi kantaa joudutaan ottamaan tilanteessa, jossa ei ole esityksiä niin sanotusta valinnanvapaudesta ja rahoituksen malleista.

Helsingin on syytä sanoa selvästi, että hallituksen esitys ei kelpaa, julkisista palveluista ei saa tehdä kauppatavaraa ja yhtiövalta ei saa syrjäyttää demokratiaa. Tarvitaan perusteiltaan toisenlainen uudistus, jossa peruspalvelut järjestetään ja päätetään kunnissa, erityistason palvelut ja aluehallinto kootaan maakuntiin ja itsehallinnolle luodaan niin kunnissa kuin maakunnissa taloudelliset edellytykset. Samalla uudis-



2.11.2016

tuksen painopiste on siirrettävä perustasolle ja ehkäisevään toimintaan. Tilaaja-tuottajamalli ja yhtiöittäminen pitää hylätä. Ne eivät sovi julkisiin palveluihin ja demokraattiseen hallintoon.

Arvoisa puheenjohtaja.

Olen tehnyt kirjallisen vastaesityksen sekä yhden ponsiesityksen. Ne löytyvät järjestelmästä.

Valtuutettu Hursti

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Minä olen taas vaihteeksi pitämässä valtuustoryhmä RH:n puheenvuoroa, ja siellä varmaan ajatellaan, että se on valtuutettu Hursti, ex-tiskijukka, niin jääköhän taas levy pyörimään paikalleen niin kuin aikaisemminkin. Mutta Tamara Lundin laulu sanoin: ”mä oon mikä oon ja muuksi en muutu”.

Aluksi kiitoksia vihreiden, SDP:n ja SKP:n valtuustoryhmille hyvistä näkemyksistänne puheenvuoroissanne. Helsingin kaupunginvaltuusto tekee tänään periaatepäätöksen sosiaali- ja terveysministeriölle ja valtiovarainministeriölle annettavasta lausunnosta. Hallituksen esitysluonnoksessa sote-huollon uudistamisen tavoitteeksi ilmoitetaan kaventaa palveluja tarvitsevien terveys- ja hyvinvointieroja. En ymmärrä, kuinka tällaista lausuntoa voidaan tuoda vakavalla naamalla valtuuston hyväksyttäväksi. Meidän pitäisi siis uskoa, että kun uudistuksessa leikataan 3 000 miljoonaa eli 3 miljardia, palveluja ulkoistetaan ja leikataan kunnallisista palveluista tai siis hienommin sanottuna hillitään palveluista aiheutuvia kustannuksia, miten palveluita tarvitsevien sosiaali- ja terveyserot kaventuvat.

10–20 % väestöstä käyttää 85 % sosiaali- ja terveystalv palveluista. Heistä 540 000 on ulosoton asiakkaita, joista 33 000 on opiskelijoita, jotka Kela on laittanut opintotuen takaisinmaksuperintään. Naisten osuus ulosoton asiakkaina on kasvanut 47 000:een, kokonaismäärä on kasvanut edellisvuodesta 164 000:lla. Edellä mainitut matalapalkkaiset, pieneläkeläiset, suurperheet, yksinelävät, yksinhuoltajat, joilla ei ole muuta kuin palkkatulo, laitoksista vapautuneet ja vapautuvat, päihde- ja mielenterveysongelmaiset ovat niitä, jotka toisen luokan kansalaisina tässä yhteiskunnassa eniten käyttävät ja tarvitsevat sosiaali- ja terveystalv palveluja.



2.11.2016

250 000 ihmistä elää kokonaan sosiaaliturvan varassa, 340 000 jonkinasteisen tuen avulla. Kaikista köyhyysrajan alittavista 43 % on yksin asuvia. Yksin asuvat ovat olleet isosti edustettuina toimeentulon tarvitsijoina. Toimeentulon tarvitsijoina olevista 70 % on yksin asuvia. Yksin asuvat joutuvat käyttämään suhteessa enemmän asumiskuluihin kuin suuremmat taloudet, eli kun ei ole kukaan jakamassa vuokraa, sähkölaskua, ruokaa, kotivakuutusta, vesimaksua tai remontteja.

Lapsiperheiden suhteellinen köyhyys on lisääntynyt Suomessa. Lapsiperheiden toimeentulovaikeuksia, köyhyysriskiä kasvattavat erityisesti vanhempien työttömyys, yksinhuoltajuus ja lasten suuri lukumäärä. Yksinhuoltajaperheissä köyhyysriski selittyy sillä, että talous rakentuu yleensä yhden tulonsaajan varaan. Esimerkiksi yksityislääkäripalveluihin on varaa vain kolmanneksella lapsiperheistä.

Siksi luulenkin, että esitystekstiin on tullut yhden kirjaimen virhe. Laitaisin esityksen ensimmäiset sanat kohdassa 2 uusiksi kuulumaan: sosiaali- ja terveyshuollon uudistamisen tarkoituksena on koventaa, ei kaventaa, väestön hyvinvointi- ja terveyspalvelueroja. Kuinka vähävaraisiin kohdistuvista palveluista hillitsemisen yhteydessä voidaan käyttää sanaa hyvinvointi?

Sote-uudistus tulee kasvattamaan entisestään eriarvoisuutta ja heikentää palvelujen yhdenvertaista saatavuutta. Sitten on esitetty kysymys numero 1, ja 2:sta 5:een voi sisällyttää kysymykseen numero 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaisuutta? Onko tämä ihan tosissaan tehty kysymys? No, ilmeisesti.

Pienituloiset, eläkeläiset ja vähävaraiset, ylivelkaantuneet eivät voi käyttää ulkoistettuja yksityisiä maksullisia ? palveluja. Ulkoistetuilla palveluilla ei sinänsä ole mitään pahaa, onko palvelu yksityinen vai kunnallinen, kunhan palvelut taataan kaikille tasa-arvoisesti ja oikeudenmukaisesti. Näin ei kuitenkaan tule tapahtumaan. Palveluja tullaan karsimaan.

Kuluttajatutkimuskeskus on laskenut minimisummat, joilla voidaan elää kohtuullisesti. Se on yksin asuvalle asumisesta johtuvien kulujen jälkeen 675 euroa kuussa ja eläkeläisille 605 euroa. Aika ihmeellistä, että eläkeläiset pärjäisivät 70 euroa pienemmällä rahalla. Mistähän se johtuu? Perusturvan varassa olevilla turva jää 71 %:iin minimistä, 479 euroon kuussa ja asumismenojen jälkeen yksin asuvalle 430 euroon, eläkeläiselle. Kuitenkin eläkeläiset ovat ainoa varma veronmaksajaryhmä.



2.11.2016

Minua ainakin hävettää sanoa lapsille, että kun tämä kaikki on teidän, niin joutuu sanomaan, että mikä kaikki: leikkaukset sote-puolella, vanhuksille ja vähävaraisille leikkaukset. Samoin unohdetaan päihdekuntoutujat, psykiatrissa apua tarvitsevat, laitoksista vapautuvien kuntoutuminen ja valtion velat. Tämän kaiken jätän teille.

Jos on apua, emmekä auta, on se sosiaalinen heitteillejätto, ja heitteillejätto on rikos. Nämä leikkaukset, 3 000 miljoonaa, käsittämättömiä. 5 vuotta voimassa ollut laki velvoittaa seuraamaan perusturvan riittävyyttä. Perusturvalla tarkoitetaan pienintä sosiaaliturvaa työttömyyden, sairauden, työkyvyttömyyden ja vanhuuden aikana sekä lapsen syntymän tai huoltajan menettämisen johdosta, sote-lakipykälät 19, 28.

Valtuutettu Laaninen, keskusta, kertoi vitsin. Minäkin aion kertoa. Haluatteko kuulla sen? No, kerron kuitenkin. Periaatepäätöslausunnossa hallituksen esitysluonnos SMT:lle ja VVM:lle: hillitsemällä palveluista aiheutuvia kustannuksia 3 miljardia euroa edistetään terveyden ja hyvinvointierojen kaventumista ja palvelujen yhdenvertaista saatavuutta, jotka ovat toteutettavissa erityisesti suurimmissa maakunnissa. Eikö ollut hyvä vitsi?

Olen myös kannattamassa valtuutettu Hakasen tekemää vastaehdotusta ja pontta. Siellä oli muitakin hyviä vastaehdotuksia ja ponsia, mutta kun niiden tekijät eivät ole vielä ottaneet puheenvuoroa, niin niitä ei voi kannattaa. Samoin valtuutettu Anttilan vastaehdotusta oli jo kannatettu. Olen myös itse tehnyt ponnin, joka on Ahjossa.

Kiitos.

Valtuutettu Ingervo

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Vasemmistonaiset ottivat kantaa sote-uudistukseen kokouksessaan viime sunnuntaina Helsingissä, ja vahvasti tuli se esille – niin kuin tiedämme – että naiset ovat sekä sosiaali- että terveysalan työntekijöiden enemmistö ja edelleen hoivavastuun pääasiallinen kantaja kodeissa, ja siksi sote-palveluilla on erityinen vaikutus nimenomaan naisten asemaan. Tässä jatkossa pitäisi sitoutua siihen, että sote-uudistuksen eri vaihtoehtojen sukupuolivaikutukset arvioidaan. Ei riitä, että sote-uudistusta arvioidaan pintapuolisesti jälkikäteen, vaan ennalta pitäisi sitoutua olemaan tekemättä päätöksiä, joilla ennustetaan olevan heikentäviä vaikutuksia naisten asemaan joko palveluiden käyttäjinä tai työntekijöinä. Sukupuolten tasa-arvo pitää tässä asiassa huomioida.



2.11.2016

Sote-uudistuksesta on puhuttu hallinto- ja rahoitusmallit edellä, ja kuntalaisten tarpeet on yleensä ohitettu uudistuksen valmistelussa ja myös keskustelussa. Viimeistään nyt palvelujen käyttäjät ja työntekijät on otettava huomion keskipisteeksi. Uudistus pitää toteuttaa niin, että suomalaiset verovarot eivät kierrä yksityisiin taskuihin tai veroparatiisien pankkitileille. On myös varmistettava, että helsinkiläisille ei tule jatkossa terveyskeskuspalveluista asiakasmaksua. Tästä on ollut monta hyvää puheenvuoroa aikaisemminkin.

Kunnille jää terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tehtävä entistä vahvempana. Erityisesti lapsille ja nuorille palvelut ovat ihmisiä, jossa luottamusta asiakassuhteessa palveluissa voi tapahtua hyviä asioita. Ilman luottamusta tapahtuu enemmän paperilla kuin todellisuudessa, jossa ilman luottamusta tapahtuu vähän tai ei ollenkaan tavoitteen mukaisia asioita. Luottamuksen syntymiseen menee aikaa. Koiranpennunkin vettä hihnakäytöksen oppimisen ytimessä on ensin kontakti ja luottamus. Kuristusote ja pakottaminen tuskin toimivat hyvään lopputulokseen pääsemiseksi. Miten voidaan onnistuneesti jatkossa huomioida perheitä sote-palvelussa myös ennaltaehkäisyosiossa, ja sehän on ihan keskiössä jatkon kannalta. Ei voi käsitellä ongelmia ilman luottamusta. Tämä pätee myös silloin kun on kyse moniammatillisesta yhteistyöstä koulun tai päiväkodin ja perheen välillä.

Perheissä on monenlaista arkea, ja monet tutkitusti alle 9-vuotiaiden lasten vanhemmat ovat huolissaan omasta jaksamisestaan. Yhden vanhemman perheitä on joka neljäs pääkaupunkiseudulla, ja siksi kohtaamiset palveluissa ovat tärkeitä. Kaikkia palveluja ei voi viedä digi-kohtaamiseksi tai kauas maakuntaan. On hyvin ongelmallista, jos laajoihin terveystarkastuksiin kutsutaan vain ongelmaperheeksi määritellyn perheen lapsi. Kuka haluaa olla se perhe, joka kutsutaan keskustelemaan vain ongelmien kautta? Niiden kautta lähestyminen ei yleensä lisää luottamusta. Se pitää synnyttää aikaisemmin.

Siksi Helsingin kannattaisi tässä sote-uudistuksen yhteydessä harkita sitä vakavasti, että ottaisi käyttöön muun muassa niin sanotun Imatran mallin, jonka avulla tutkimusta ehkäistään aktiivisilla asiakasmaksuttomilla konkreettisilla toimilla jo vauvavaiheessa ongelmien kasautumista ja samalla lastensuojelutarpeen syntymistä ja loppupelissä lastensuojelun sijoituksia ilman perheen leimaamista. Malli toimii yleensä hyvin. Siksi universaalisuusperiaate lapsiperheiden hyvän alun kannalta on tärkeä myös sote-palveluissa jatkossa. Se, että tuki tarjotaan Imatran mallissa vauvaperheille ilman leimaantumista, että se on tukea eikä kontrollia, silloin sitä halutaan. Konkreettista apua ja tukea tarvitaan myös sote-uudistuksen jälkeen.



2.11.2016

Valtuutettu Puhakka

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Eihän tässä ole mitään järkeä, sanoo moni sote-uudistuksesta, ja tämä täytyy todeta myös valtuutettu Laaniselle, joka edustaa täällä hallituspuolueita. Keskustan, perussuomalaisen ja kokoomuksen hallitus ajaa sote-uudistusta kuin käärmettä pyssyyn. Jos se menee läpi hallituksen esittämässä muodossa, jos sote saa perustuslakivaliokunnan siunauksen ja jos eduskunta hyväksyy esitetyt sote-lait, käytännössä alkaa näiden korjaaminen. Niin paljon on reikiä ja rajapintoja, jotka tulevat vaikeuttamaan palvelujen saantia.

Soteen liittyy katteetonta optimismia. Päinvastoin etenkin hauraat ryhmät kärsivät sote-uudistuksessa, ja täytyy kysyä, kuka palvelee uudistuksen jälkeen mielenterveys- ja päihdepotilaita tai heikkoja vanhuksia. Vammaisten ja vanhusten koteja kilpailutetaan. Tästä tulee huutolaismeininkiä. Uskokaa tai älkää. Ihmiset joutuvat markkinoiden armoille, kun valinnanvapauden nimissä yhtiöitetään kaikki palvelut ja myös maakuntiin tulevat julkiset palvelut.

Sosiaali- ja terveystaloudissa on nostettu keskiöön valinnanvapaus, mutta tästä seuraa todellakin se, että palveluketjut hajoavat ja pirstoutuvat, kuten täällä on monissa puheenvuoroissa todettu. Yksi esimerkki on se, että koulut jäävät Helsinkiin, mutta esityksen mukaan koulupsykologin palvelut siirtyisivät maakuntiin. Oppilashuolto päinvastoin oppilashuoltolain mukaisesti siirtyy maakuntiin, mikä on järjetöntä. Erityisesti lasten, nuorten ja perheiden palvelut joutuvat varsinaiseen viidakkoon. Osa palveluista jää kuntiin ja osa siirtyy maakuntiin, ja nämä rajanpinnat ovat todella vaikeita. Nämä ovat vaikeita myös vammaisten palveluissa, ja tämä on erityisen iso asia, että tämä huomioidaan jatkovalmistelussa.

Lisäksi on pakko nostaa tämä demokratiavaje, joka syntyy maakunnissa. Maakunnat tulevat olemaan erittäin heikkoja. Valtio määrittelee budjetit. Määräysvalta on valtiolla, ministeriöillä pitkälti myös ihan toimintaan, joka on jäänyt monesti huomaamatta. Työntekijät siirtyvät maakuntien palkkalistoille. Se esimerkiksi tässä lausuntonluonnoksessa nähdään melko ongelmattomana, mutta eläkevastuut ovat aivan erilaiset siellä maakuntien yhtiöillä – tai mitä muotoa ne tulevatkaan olemaan – kuin kaupallisilla toimijoilla, ja käytännössä ne kilpailevat samoilla markkinoilla. Eli julkiset ja yksityiset yritykset ovat aivan eri viivala kustannusten kohdalla.



2.11.2016

Maakunnista tuleekin erittäin heikkoja, mutta sen sijaan näistä palveluyrityksistä, siellä on henkilöstö ihan toista luokkaa. Yritykset, jotka tuottavat palvelut, yksityisen yritykset, järjestöt joutuvat kilpailemaan yritysten kanssa. Eli se, että kun järjestöjen roolia on korostettu vahvasti, niin nämä joutuvat myös ihan samoille markkinoille kuin ylikansalliset yritykset.

Kiitos.

Valtuutettu Valokainen

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Sote-systeemiesitys alkaa masentavasti sanoin: ”pitää hillitä palveluista aiheutuvia kustannuksia 3 miljardia euroa vuoteen 2029”. Tämä oli aika tyrmäys.

Tässä pitää nyt muistaa, että otetaanko kakussa huomioon, mitä sote-suunnitelma on tullut maksamaan ja kuinka paljon johtamisjärjestelmä tulee maksamaan. Kuinka paljon maksaa Apotti ynnä muu ITC-palveluiden toteuttaminen ja niiden yhteen saattaminen esimerkiksi juuri Uudellamaalla, mieluusti koko maassa? Nyt tietokannat eivät puhuttele toisiaan. Miten käy pienten terveysasemien kaupungissamme? Entä koko Suomessa? Näivettyvätkö juuri remontoitujen sairaalaosastot, kuten esimerkiksi Marian sairaalan kävi?

Nyt kun keskitytään muutamaan suureen muurahaispesään, kattaako se kaikki nämä palvelut, mitä meillä on ollut ja sitä rataa? Kyllä kattaa, varmasti joo. Mutta moni sairaala lopettaa, sillä kustannusten karsinnassa näkyvintä jälkeä saadaan lakkauttamalla sairaaloita, yhdistämällä terveyskeskuksia ja luopumalla seinistä. Vanhuksille esitetään etähoitoa verkossa. Kun kysytään, miten vanhukset pääsevät suuriin hoitokeskuksiin, ottaa vain tällaisen masiinan ja do it yourself.

Kyseessä ovat tasa-arvoiset ihmiset, mutta heidän tarpeensa ovat kuitenkin erilaisia. Kun kysymyksessä on lasten, vanhusten, työssä käyvien ja syrjäytettyjen ja huumeriippuvaisten, alkoholistien hoito saman katon alla, kaikki ihmiset ovat tasa-arvoisia. Mutta niin kuin minä sanoin, heillä on erilaisia tarpeita. On hienoa puhua väestöryhmien terveyserojen vähentämisestä, kun meillä kuitenkin on ne eri tarpeet. Joilakin on valinnanvapaus, sitä saa rahalla.



2.11.2016

Ennaltaehkäisevä päihdetyö tuottaisi tulosta pitemmällä aikajuoksulla. Ei riitä, että sosiaali- ja terveysvirasto painaa brosyyreita, joissa kehoitetaan lopettamaan tai edes vähentämään tupakointia tai viinanjuonia. Niillä, kenellä on töitä, tulee olla kannustava ympäristö työn tekoon niin ettei perjantaipullo ole ainoa lohtu viikonlopun viettoon. On miltei suotavaa vetää lärvit ja polttaa röokiaski viikonlopun kunniaksi, kuin että tilalle tarjottaisiin ilmaisia uinti- ja leffalippuja. Viinasta ja rökistähän valtio kerää sievoisia summia rahaa. Paljon puhuttuun työpaikkakiusaamiseen on tultava loppu lain määräämällä tavalla. Sairauslomat vähenisivät, jos tämäkin asia saataisiin kuntoon.

Helsingin väkiluku kasvaa. On selvää, että sosiaali- ja terveysmenot kasvavat. Työttömyys ja syrjäytyminen lisäävät asiakkaita monelle eri luukulle, kuten myös maahanmuutto ja vieraskieliset ihmiset. Töitä ei vain yksinkertaisesti riitä kaikille. Tällöin vaihtoehdot ovat vähissä. Se on vain hyväksyttävä tosiasia.

Kansan terveyteen ja työllisyyteen sekä asunnon saantiin, siis ihmisten perusoikeuksiin, olisi panostettava enemmän. Miten käy työntekijöiden palkkojen? Joudutaanko palkkoja leikkaamaan? Siihen ei voi suostua. Lähtökohtana pitää olla, että samansisältöisestä työstä tulee maksaa samaa palkkaa. Työaikoja ei myöskään saa peukaloida.

Itse asiassa elämä on kallista. Se on perusasia, jota pitää vaalia, ja auttaa niitä, jotka eivät osaa, eivät kykene, eivät jaksa, eivät halua tehdä sitä kustannustehokkaaksi niin että se miellyttäisi hallituskoneistoa eli systeemiä.

Kiitos.

Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Valokainen epäili, että Helsingin nykyiset terveysasemat eivät olisi kilpailukykyisiä. Kyllä me tulemme sote-lautakunnassa huolehtimaan siitä, että he ovat kilpailukykyisiä, ja potilas tulee valitsemaan tällaisen nykyisen julkisen terveydenhuollon aseman, koska sillä on osaaminen.

Valtuutettu Holopainen

Kiitos, puheenjohtaja.



2.11.2016

? huolia, jota täällä salissa on esitetty. Esimerkiksi sen, että jos tähän malliin tullaan menemään, niin demokraattinen ? sitä myötä päättäjien ymmärrys sotesta on myös kapeaa. Maakuntien demokraattisesti valittujen edustajien suhde valtioon on ongelmallinen – päätösvaltaa ei anneta riittävästi – mutta myös suhteessa sitten niihin yhtiöihin. Voi olla niin, että häntä alkaa ohjata koiraa, kuten vihreän puoluehallituksen julkilausumassakin todetaan. Vaikka kuinka perustellaan ja tavallaan näen itsekin hyviä puolia siinä, että on niin sanotut ammatillaiset päättämässä asioista, niin kyllä sosiaali- ja terveystalouksissa myös tarvitaan yhteiskunnallista ohjausta. Se on ihan selvää.

Terveydenhuolto sopii monelta osin heikosti yhtiötettäväksi, ja tämä voisi toimia, jos julkisella ostajalla olisi oikeasti rahkeet määritellä hinta ja markkina, mikä olisi varmaan toiminut siinä alkuperäisessä soteuudistuksen mallissa, jossa pienien kuntien asema olisi parantunut, olisi ollut isommat alueet. Mutta sitten oltaisiin päätetty, mitä ostetaan ja keneltä. Vähän ongelmallista, jos julkisella puolella on piikki auki, mutta sitten me emme voi enää määritellä missään määrin pahimmassa tapauksessa myöskään hintaa ja mitä ostetaan ja keltä ostetaan.

Asiakkaankin kannalta kannatan lämpimästi sitä, että asiakkaita ja asukkaita, ihmisiä, osallistetaan ja heitä kuullaan, mutta ei se nyt hirveän hieno etu ole, että voit päättää, ostatko tältä terveyskeskukselta tämän saman palvelupaketin suunnilleen vai tältä toiselta. Terveydenhuolto on myös niitä asioita, joissa ihmiset yleensä haluavat sen palvelun mieluummin kuin vertailla, haluanko sen Mehiläiseltä tai Terveystalolta. Tämä on ehkä sinänsä toissijaista tässä, niin sanottu valinnanvapaus, joka tulee olemaan kuitenkin hyvin rajoitettu palvelupaketti.

Yksi iso riski, joka siinä on, jos meillä on tietty palvelulupaus ja joku terveydenhuoltoon liittyvä seikka ja palvelu jätetään sen ulkopuolelle, niin se on ihan varmaa, että siitä tullaan rahastamaan paljon, koska ihmiset eivät voi tehdä valintaa terveyden suhteen, ostanko tämän palvelun vai enkö osta. Yleensä ne ovat niin kriittisiä, että se on pakko ostaa, ja silloin kansantaloustieteilijät voivat kertoa, mitä tapahtuu hinnalle, kun joku asia täytyy ostaa välttämättä. Ja jos julkinen taho on vielä rajannut sen pois omasta tarjonnastaan, niin nähdään kovia hintoja.

Nyt varmaan voin olla samaa mieltä siitä, niin kuin monet muutkin, että kyllä yritykset tekevät hyvin asioita, organisaatiotasolla esimerkiksi monia asioita tehokkaasti, mutta järjestelmätason hinta tässä tulee olemaan liian kova, niin kuin nyt monet selvitykset alkavat näyttää.



2.11.2016

Henkilöstön kannalta nähdään varmasti houkuttelevia palkkiomalleja, ja silloin voi käydä niin, että meillä ei valitettavasti ole sitä osaavaa henkilökuntaa enää julkisella puolella. Lienee selvää, että näillä isoilla yrityksillä – kansainvälisillä yrityksillä muun muassa – on suuri intressi ostaa julkiset yritykset pois, pelata ne ulos tästä kilpailusta, koska silloin ne voivat paremmin määrittää sitä hintaa, ja siellä ei ole referenssihintaa varmistamassa, että oikeasti tämä julkinen taho pystyisi määrittämään, millä hinnalla tilataan.

Suuria haasteita riittää. Olen tehnyt tänne yhden esityksen tähän kohtaan 7, joka on luettavissa järjestelmästä. Tuleeko se tässä esittää myös?

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Valtuutettu Asko-Seljavaara

Arvoisa herra puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Lausunnon antaminen monisatasivuisista lakiluonnoksista on ollut todella vaikeaa, varsinkin kun valinnanvapauslainsäädäntö toistaiseksi puuttuu. Työryhmä on kuitenkin tehnyt hyvää työtä ja yrittänyt osoittaa pahimmat virheet esityksessä. Minä en ole neliraajajarrutuksessa niin kuin Laanisen koira, vaan uskon edelleenkin, että ministeri Rehula nyt ajaa tämän lakiluonnoksen läpi, koska nyt ei enää voi vatuloida ja odotella, vaan nyt täytyy saada jotain aikaan.

Kiinnitän tässä puheessa huomiota vain 2 kohtaan. Kysymyksessä 2 kysytään, onko 3 miljardin kustannusten säästö mahdollista saavuttaa. En usko, koska vain hyvällä integraatiolla osaamisella. Integraatio tarkoittaa perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon mahdollista integraatiota. Se ei toteudu näissä esityksissä, koska tulevassa lainsäädännössä, jota Brommelsin työryhmä on esittänyt, luodaan erittäin monimutkainen, sekava systeemi, jossa on omatiimejä ja yrityksiä ja järjestöjä mukana. Ne voivat kilpailla hinnoilla ja yksikkökustannukset voivat laskea, mutta palveluvolyymi ei sillä kyllä pienene. Päin vastoin. Palveluja käyttävät yhä useammat ja yhä enemmän. Ne potilaat, jotka nyt menevät Terveystaloon ja Mehiläiseen ja maksavat itse, saavat hoidon ja diagnoosin uudessa järjestelmässä maksutta. Heitä on Helsingissä noin 20 % perusterveydenhuollon potilaista, ja Espoossa heitä on 30 %. Siitä ei voi tulla säästöjä, jos heidän puolestaan kaikki maksetaan.



2.11.2016

Alivaltiosihteeri Pöystin työryhmä on lähes kokonaan unohtanut terveydenhoitohenkilökunnan ja sosiaalialan opetuksen ja tutkimuksen, joka on välttämätön korkean osaamistason säilyttämiseksi. Yliopistoja ei ole juuri missään mainittu. Esitän kysymykseen 16 seuraavan lisäyksen, kohta 133: Valtio ottaa täyden vastuun terveydenhoidon ja sosiaalialan opetuksen ja tutkimuksen rahoituksesta niin että yksityisen, kolmannen ja julkisen sektorin tuottajilla on yhtäläiset kilpailuedellytykset, kun he vastaavat opetus- ja tutkimustoiminnasta.

Esitän toisen vastaehdotuksen. Lisätään kysymyksen 6 vastaukseen, kohta 83: Lakisääteiset vanhus- ja vammaisneuvostot tulee säilyttää kuntakohtaisina, vaikka maakuntiin suunnitellaan myös näitä neuvostoja, sillä vanhusneuvosto on kuntademokratialle erittäin välttämätön.

Valtuutettu Karhuvaara

Puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Ihan aluksi haluan kannattaa valtuutettu Asko-Seljavaaran molempia vastaehdotuksia, ja sanon tässä nyt jo aluksi, että olen tehnyt sinne järjestelmään myös oman vastaehdotukseni, joka koskee joustavien lähipalvelujen syntymistä silloin, jos ne halutaan toteuttaa hyvin integroidusti yhdessä yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Se mahdollistaa myös pienyritysten toimijana olemisen.

Tämä lausunto kaiken kaikkiaan on erittäin hyvä tänä iltana senkin takia, että se pakottaa myös valtuutetut miettimään näitä asioita jälleen kerran. Olemme sellaisessa tilanteessa Suomessa, että meillä ei kohta huoltovastuu eivätkä maksuiässä olevat ihmiset kykene tätä kaaosta hoitamaan väestön vielä vanhetessa ja maahanmuuton ja muiden työelämästä ulkopuolella olevien ryhmien määrän kasvaessa. Meidän on tehtävä jotakin. Me olemme tässä asiassa jo 20 vuotta myöhässä, mutta ehkä näin perushämäläisenä sanon, että parempi myöhään kuin ei milloinkaan.

Itse asiassa täällä on oltu huolissaan siitä, että tämä muutos ei vaikuta kustannuksiin eikä se vaikuta terveyseroihin eikä sillä ole muutenkaan mitään muuta merkitystä kuin se, että rahat siirtyvät yksityisten toimijoiden kautta monikansallisille tileille ja ulkomaille veroparatiiseihin, kuten täällä on sanottu. Itse en näe tätä asiaa näin. Näen, että tämä muutos on välttämätön, jotta me saamme käsiimme sen 10 % kansasta, joka käyttää kuitenkin meidän terveysbudjetistamme 80 % kuluista. On tämä aika tumpeloa porukkaa, mikäli siihen 10 %: iin kansaa ei pystytä koh-



2.11.2016

distamaan toimenpiteitä jo siinä vaiheessa, kun se ihmiselämä on alkanut äitiyshuollossa siihen asti kun tämä ihminen vihdoinkin päänsä kallistaa ja muuttaa täältä autuaammille metsästysmaille. Anteeksi ilmaisuni.

Meillä on mahdollisuus kohdistaa terveyden edistämisen palveluja aivan niin paljon kuin haluamme näihin ihmiselämän nivelvaiheisiin, joissa yleensä putoamiset ja syrjäytyminen alkavat. Se jää edelleen kunnille tehtäväksi, ja haluankin, että tässä kaupungissa me todella teemme terveyden edistämisen ja hyvinvoinnin strategian toimintaohjelmiseen jatkossa. Mielestäni joustavat aluerakenteeseen perustuvat ja terveyshyötyjä tuovat palvelut ovat myös niitä, jotka syntyvät niille alueille joustavasti, joissa asiakaskunta on valmiina ja terveyshyötyjä voidaan lyhyelläkin tähtäimellä nähdä.

Muutamit puhujat pelkäävät myös monituottajuuden hankaloittavan palvelujen integraatiota ja palveluketjujen sujuvuutta. Ne eivät sitä tee, jos kunta hoitaa sille jäävän velvoitteen, palveluohjauksen seurannan, tilastoinnin ja johtopäätösten teon asianmukaisesti.

Yksi syy on myös se, että meillä loppuvat terveydenhuollosta työntekijät, koska kouluista tulee vähemmän niitä, mutta palaan siihen vielä.

Hyvä uudistus.

Kiitos.

Valtuutettu Kaarin Taipale

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut, joita asia vielä tällä hetkellä kiinnostaa.

Alkuun haluaisin vielä kannattaa valtuutettu Maija Anttilan tekemää vastaehdotusta.

Sote-kysymyksissä, joita valtuutettu Anttila äsken käsitteli, puheena olevan lainsäädännön ongelmat ovat aivan toista suuruusluokkaa kuin tällä non-sote- eli maakuntapuolella, jota nyt käsittelen. Niin sanottu valinnanvapaus ja yhtiöittämisvaatimus ovat valtavia ongelmia. Maakunta sinänsä sitä ei ole.

Olen pohtinut, helpottaisiko se, jos ajattelisimme, että maakunnan nimi olisikin kaupunkiseutu. Junaraiteet eivät katkea Helsingin, Espoon eivätkä Vantaan rajoilla, vaan vievät eri puolille Suomea. Tieverkko ja



2.11.2016

joukkoliikenne eivät pysähdy pääkaupunkiseudun kaupunkien ulkoraajoilla. Helsingissä eivät käy töissä vain helsinkiläiset. Työssäkäyntialuetta ei rajaa Helsinkiä saati pääkaupunkiseutua ympäröivä muuri. Tanne tullaan muista maakunnista ja Virosta asti.

Koulutus ja koulutustarpeen ennakointi ovat koko maakunnan elinkeinoelämän yhteinen haaste. Maahanmuutto ei katoa asialistoilta. Eikö Helsinki tosiaankaan halua, että kotoutumisen vastuuta kantaisivat myös muut Uudenmaan kunnat? EU:n aluekehitysrahat jaetaan tulevaisuudessakin maakunnan kautta. Niiden hakijatiimejä ei voi rajoittaa helsinkiläisiin tutkijoihin, yrityksiin ja instituutioihin, vaan niillä tuetaan innovaatioiden syntyä koko seudulla.

Helsingin asuntopolitiikkaa ei pitkän päälle ratkaista vain Helsingin rajojen sisällä. Sen vuoksi jo nyt maankäytön suunnittelua, asuntorakentamista ja liikennejärjestelmää koskevia ratkaisuja etsitään yhdessä valtion ja 14 kuntaa kattavan MAL-alueen kanssa. HSL:n joukkoliikennettä käyttää 7 kuntaa, ja neuvotteluja käydään myös Tuusulan ja Siuntion kanssa. HSY:n puitteissa ympäristö- ja ilmastopolitiikkaa tekevät ja jätehuoltoa hoitavat 4 pääkaupunkiseudun kaupunkia.

Uudenmaan sisälle voidaan siis piirtää vaikka kuinka monta erilaista raja-aitaa, jos niin halutaan. Sitäkö me todella haluamme tällä vain 1,6 miljoonan ihmisen alueella? Siis keskikokoinen tai pieni kaupunki. Voisi toivoa, että maakuntaudistusta ohjaavassa lainsäädännössä olisi selkeämpi raami maakuntien sisäisen rakenteen kehittämiseen. Jonkinlainen kehys paikalliseen sopimiseen, joka muuten kuuluu hallituksen mielisanastoon. Mutta jos on poliittista tahtoa ja reaalioliittista tahtoa ja käytännön tahtoa, kukaan ei estä meitä räätälöimästä juuri Uudenmaan oloihin ja erityispiirteisiin istuvaa maakuntaratkaisua. Silloin ei rakennettaisi lisää raja-aitoja ja erillisiä saarekkeita, vaan muovattaisiin sisäkkäisiä jatkuvasti muuttuviin tarpeisiin sopeutuvia elementtejä. Ei tavoiteltaisi itseensä sulkeutuvaa pääkaupunkiseutua, Vatikaania, joka kääntää selkänsä ympäröivälle seudulla, vaan yksi eurooppalainen Uusimaa ja Helsinki sen keskuskaupunkina, avoimena kaupunkina, joka ei tule toimeen ilman ympäröivää maakuntaa. Toivoisin, että tämä olisi maakuntaudistuksen henki.

Kiitos.

Valtuutettu Nyholm

Puheenjohtaja. Valtuutetut.



2.11.2016

Yleisesti täytyy sanoa, että periaate tulee olla, että voitonteko täytyy rajata ulos hyvinvointipalvelusta. Näin myös valtio ja kansanterveys voitavat, kun rahaa pyörii Suomessa ja terveys ei ole lompakon koosta riippuvainen. Me tarvitsemme siis mallin, joka kaventaa terveyseroja. Tästäkin on ollut paljon erimielisyyttä, mitä tämä hallituksen esittämä sote-malli nyt sisältää, tuleeko se kaventamaan vai laajentamaan terveyseroja.

Nyt kuitenkin Espoo ja Tampere ovat viheltäneet hallituksen vedätyksen poikki, ja minä toivon, että myös me olisimme kaukaa viisaita ja lausuisimme Helsingin asukkaiden puolesta, että me tarvitsemme paremman mallin.

Kiitos.

Valtuutettu Pakarinen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Kannatan aluksi Arja Karhuvaaran vastaehdotusta.

Helsingin lausunto hallituksen esitysluonnoksesta maakuntauudistukseksi on varsin itseriittoinen. Lähtökohtana on se, että emme tarvitse ketään muuta, Helsinki osaa itse paremmin kaiken. Maakuntauudistus on kuitenkin tulossa, joten meiltä ja muiltakin pitäisi löytyä yhteistyövalmiuksia uuden maakunnan toiminnan suunnitteluun ja käynnistämiseen.

Kommentoin tässä nyt muutamaa maakuntauudistukseen yleisesti liittyvää asiaa ja toisaalta soteenkin liittyviä asioita. Kuten lausunnossakin todetaan, esitysluonnos on epäselvä elinkeinopolitiikkaan liittyvän työnjaon osalta. Kuten tuossa jo aikaisemmin itse asiassa valtuutettu Taipale totesikin, helsinkiläiset yritykset eivät suinkaan hae työntekijöitä pelkästään Helsingistä eivätkä esimerkiksi vantaalaiset yritykset pelkästään Vantaalta. Helsingin seudun työssäkäyntialue kattaa vähimmilläänkin Uudenmaan alueen.

Tänään julkaistun EK:n barometrin mukaan teollisuuden ja rakentamisen alalla 11 %:lla yrityksistä ja palvelualoilla 16 %:lla yrityksistä on pulaa ammattitaitoisesta työvoimasta, ja samaan aikaan meillä on valtava määrä työttömiä. Miten työllisyyspalelut sitten järjestetäänkin, on kohtaanto-ongelmien ratkaisemiseksi erittäin tärkeää, että yritykset pystyvät löytämään työntekijöitä mistä tahansa kohtuullisen työmatkan pääs-



2.11.2016

tä ja toisaalta työttömät kykenevät löytämään avoimia työpaikkoja mistä tahansa Uudenmaan alueelta.

Toki ymmärrän nämä pääkaupunkiseudun erityispiirteet, esimerkiksi vieraskielisen työvoiman määrän, joka mainittiin tuossa lausunnossa-kin, mutta nämä ovat kaikki sellaisia, jotka olisi voitu ratkaista aikaisemminkin, jos näin olisi haluttu, eikä tämä sinänsä sitä estä.

Sote-uudistuksella sinänsä tavoitellaan julkisen talouden kestävyysva-jeen pienentämistä 3 miljardilla eurolla vuoteen 2029 mennessä. Aikai-sempaan kehityskäyrään verrattuna itse asiassa tuottavuuden pitäisi nousta yli 16 %. Säästöpotentiaalin arviointia hankaloittaa se, että yhtä laajasta sosiaali- ja terveystalouden integraatiosta ei ole kansallista eikä kansainvälistäkään kokemusta.

Miten tämä tuottavuusloikka sitten voidaan saada aikaiseksi? Tutki-musten mukaan yleisellä tasolla digitalisaation hyödyntäminen tuo noin puolet tuottavuuden kehittämisen mahdollisuuksista. Tämä ei tarkoita vain julkisen sektorin omien tietojärjestelmien rakentamista, vaan eten-kin täysin uusia tapoja tuottaa sosiaali- ja terveystaloutta digitaalisesti. Sekä maakunnissa että valtakunnallisessa pitäisi luoda kannustimia uusien innovaatioiden käyttöönottoon ja markkinoiden hyödyntämiseen.

Valinnanvapautta ei ole vielä ehdotuksessa tarkemmin ratkaistu, joten sitä on hankala arvioida, mutta voidaan nyt sanoa jo tässä vaiheessa, että totta kai se helpottaa hoitoon pääsyä ja kilpailu ylipäänsä parantaa palvelujen laatua. Valinnanvapausjärjestelmässä yhteiskunta määritte-lee palvelulupauksen, johon kaikki ovat tasavertaisesti oikeutettuja. Yh-teiskunta myös määrittää kriteerit, jotka palveluntuottajien on täytettä-vä. Julkiset ja yksityiset palveluntarjoajat asetetaan samalle viivalle, ja kuten valtuutettu Asko-Seljavaara tuossa sanoi, ei mitenkään pidä au-tomaattisesti olettaa, että sitten ne julkiset palveluntarjoajat olisivat jo-tenkin tässä huonompia.

Arja Karhuvaara viittasi tuossa puheenvuorossaan kuntien rooliin hy-vinvoinnin ja terveyden edistäjänä, ja pitäisi miettiä, mikä on sitten se-kuntien kannuste edistää asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä, koska sekin on hyvin tärkeää tässä yhteydessä.

Kiitoksia.

Valtuutettu Soininvaara

Arvoisa puheenjohtaja.



2.11.2016

Kun ilmeisesti sote siirtyy Helsingiltä Uudellemaalle, Uudellamaalla varmaan sitten huomataan, että Helsingin sote-palvelut ovat erittäin kalliita ja täällä käytetään rahaa henkeä kohden ja ikään kuin painotettua väestöä kohden selvästi enemmän kuin muualla. On aika vaikea kuvitella, että Uusimaa haluaisi antaa Helsingille 100 miljoonaa euroa suhteessa enemmän kuin muille, ja silloin on edessä ikään kuin palvelujen leikkaus tai tehostaminen.

Se, että meidän palvelumme ovat niin kalliita, niin me voisimme tietysti kysyä, mistä se johtuu, koska eivät ne kuitenkaan varsinaisesti erityisesti parempia ole kuin muualla, vaan ne ovat vain kalliimpia. Olisi viisasta ryhtyä säästämään niitä itse tässä vaiheessa, jolloin voi itse vielä päättää, miten se tehdään, koska maakunta tekee sen joka tapauksessa eikä sitten kysy meiltä mitään. Ja se voi olla kyllä aika veristä jälkeä.

Sattuneesta syystä en ryhdy hirveästi arvioimaan tätä sote-ratkaisua, mutta haluan huomauttaa, että täällä on käytetty siitä sellaisia puheenvuoroja, jotka eivät oikein vastaa todellisuutta. Ensinnäkin ei ole sillä tavalla, että asiakas tai potilas voi valita yksityisiä palveluja samaan tapaan kuin nyt voi valita yksityisiä palveluja ja ajatella, että sitten kunta ne maksaa, vaan se valinta pitää tehdä pitkäksi aikaa kerralla, ja sitten kun se on tehty, siinä ollaan. Jos yksityinen palveluntarjoaja aikoo selvittää yhtä halvalla kuin kunta näistä palveluista, se joutuu panemaan ihan samalla tavalla jonoon nämä asiakkaat eikä voi vastata kysyntään rajattomasti. Että ei se palvelutaso siitä nyt tule kyllä niin hirveästi nousemaan.

Me emme oikein tiedä, mitenkä tämä valinnanvapaus tulee toteutumaan, koska siitä lakiesitystä ei ole annettu, ja sitä ei ole annettu sen takia, että sepä ei ole ihan helppoa. On erittäin vaikeaa löytää sellaisia taloudellisia pelisääntöjä, jotka eivät aivan valtavassa määrin lisää kustannuksia tai tuota epä johdonmukaisesti ohjautuvia palveluja. Jos kepu munasi oman maakuntauudistuksensa tekemällä liian pieniä maakuntia, kokoomus munaa tämän valinnanvapauden vaatimalla sitä liian fundamentalistisesti ja tavalla, joka ei voi toimia. Sen kanssa tulee jatkossa olemaan suuria vaikeuksia, ja katsotaan, saadaanko tätä valinnanvapauslainsäädäntöä ajoissa valmiiksi lainkaan.

Valtuutettu Koulumies

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.



2.11.2016

Äsken Osmo Soininvaara viittasi siihen, että jos yksityiset ja kunnat tuottaisivat samalla kustannuksella palvelut, yksityisetkin joutuisivat laittamaan asiakkaita jonoon. Tästä tuli mieleen se, että kokoomus on jo vuosia yrittänyt ehdottaa, että meidän pitäisi Helsingissä verrata läpinäkyvämmiin kunnan omia palveluita yksityisten vastaaviin palveluihin, ja tämä ei ole kelvannut muille valtuustoryhmille jostain ihmeen syystä, ja tämäntyyppistä vertailutyötä ei ole tehty.

Meillä ei oikeastaan nyt mielestäni tässä tilanteessa ole käytettävissä sellaista tietoa, mitä palvelutasolle tulee tapahtumaan tämän sote-uudistuksen myötä. Siis näin minä asian käsitän, että me emme ole saaneet sellaista vertailutietoa kaupunkimme palveluista yksityisiin verrattuna, että voitaisiin ihan arvioida tämän uudistuksen lopputulosta. Minusta se on outoa, ja siinä mielessä itselläni on sellainen olo, että me olemme jotenkin tässä nyt sokkona menemässä jotain uutta ja tuntematonta kohti.

Tämän koko uudistuksen aikataulu on epäselvä. Ajatellaan, että tässä on kuntavaalit puolen vuoden kuluttua, ja kuka äänestäjä edes tietää, minkä muotoisesta kunnasta hän on vaaliurnilla päättämässä, kun sote on ollut niin merkittävä osa, puolet kunnan budjettia ja toimintaa. Tässä ollaan nyt kaiken kaikkiaan aika tuntemattoman edessä, ja sen takia toivoisin, että tilanteeseen tulisi mahdollisimman pian selvyys. Ymmärrän, että tämä lausunto ei yhtään mitään ratkaise, ja sen takia oikeastaan toivoisin, että hallituksen ministerit tikkana kuuntelevat tätä valtuuston kokousta ja laittavat asian eteenpäin siellä. Emme varmaan tähän voi sen enempää vaikuttaa täällä.

Valtuutettu Soininvaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Jos ei ole tähän asti voitu näitä verrata, niin emme me voi tämän jälkeenkään, koska tässähän ei kilpailla hinnalla. Siis ei voida osoittaa, tekevätkö nämä yksityiset tämän halvemmalla vai kalliimmalla, koska ne tulevat saamaan täsmälleen samojen periaatteitten mukaan korvausta ilmeisesti jonkinlaisen painotetun kapitaation mukaan ja yrittävät sitten tulla toimeen sillä rahalla. Kun täällä paljon puhuttiin tässä keskustelussa ikään kuin hintakilpailusta, niin hintakilpailua tähän malliin ei ymmärtääkseni ole tulossa lainkaan, minkä seurauksena tämä myöskään ei tule mitään kovin suuria säästöjä tuottamaan.



2.11.2016

Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Todellakaan yksityisiä palveluja ja julkisia tällä hetkellä ainakaan voi kerrata, koska nämä yksityiset terveysasemathan hoitavat nuhaa ja naarmuja, kun taas tuolla julkisella puolella joudutaan hoitamaan kaikki vaikeat tapaukset ja mummot ja papparaiset ja neliraajahalvaantuneet. Kyllä siinä on niin suuri ero siinä potilasklienteelissä, että niitä ei voi mitenkään verrata. Eikä niitä tulla tulevaisuudessakaan vertaamaan – katsotaan nyt, mitä Brommels ehdottaa – mutta siinähan pitäisi antaa väestövastuu määrätylle alueelle, ja siellä sitten joku Mehiläinen vastaisi niistä potilaista.

Valtuutettu Puhakka (vastauspuheenvuoro)

Molemmat edelliset puhujat puhuivat juuri niin kuin itse olen asian ymmärtänyt, ja olenkin ihmetellyt sitä, että koska kuitenkin näitten yksityisten yritysten pitää saada viivan alle tulosta, ja jos tässä tulos on revittävä, niin mistä se tehdään silloin, koska samalla rahalla pitäisi tuottaa ne palvelut kuin näissä maakuntien palvelutuotantoyrityksissä. Eli tämä tulee olemaan iso kysymys. Niin kuin tässä valtuutettu Asko-Seljavaara sanoo, kyllähän tässä näyttää siltä, että tavallaan tuolla yksityisellä puolella tulee tuotteita. Siellä leikataan lonkkaa tai leikataan sitten rintasyöpää tai leikataan siis sellaisia hyvin rajallisesti hallittavissa olevia asioita tai annetaan sellaisia palveluja, joita voidaan tuotteistaa.

Valtuutettu Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)

Ihan tähän tuotteistamiseen palatakseni, olisi erittäin suuri hyöty meille kaikille, että myös julkinen sektori oikeasti tuotteistaisi kaikki palvelunsa, koska silloin niihin voitaisiin myös laskea hinta. Sitä paitsi Helsingissä sitä pikkuhiljaa ollaan jos saamassa ilmeisesti tätä tuotteistuslisiä valmiiksi, mutta kyllä senkin saaminen aikanaan aika vaivalloista näytti olleen.

Valtuutettu Malin

Kiitos, puheenjohtaja.

Olisin kysynyt valtuutettu Karhuvaaralta jonkun esimerkin siitä, miten vaikkapa sosiaalityö asunnottomien parissa olisi hyvä jakaa tuotteiksi.



2.11.2016

Valtuutettu Puhakka

Tai miten tuotteistetaan mielenterveyspotilas, jolla on paljon päihdeongelmia, jolla on sitten myös fyysisiä sairauksia ja kotona on asunnottomuusongelma vielä?

Valtuutettu Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)

Kiitos.

Vastaan minulle esitettyyn kysymykseen. Sosiaalipalvelut pitäisi hoitaa monihallinnonalaisesti, ei pelkästään yhden sosiaalitädin toimintana. Toivottavasti jatkossa ne voidaan pilkkoa eri osa-alueisiin, joissa voidaan myös katsoa, paljonko siihen tuottamiseen menee aikaa, mitä se vaatii, mitkä ovat sen kustannukset ja verrata sitä siihen, jos kaupunki hoitaisi tehtävänsä ja ihmisistä huolen pitämisen koko elinkaaren ajan. Niin ehkä me voisimme säästää kokonaan tällaisen kustannuserän, joka liittyy asunnottomuuteen. Eli terveyden edistäminen, hyvinvoinnin edistäminen on tässäkin ydinasia.

Valtuutettu Vuorjoki

Jatkan näistä samoista kysymyksistä, mitä täällä mainittiin, esimerkiksi asunnottomien sosiaalityö tai mielenterveyspalvelut. Se työ on luonteeltaan sen kaltaista, missä ei niinkään tarjota valmiita ratkaisuja ongelmiin, kun yritetään hahmottaa, mikä se ongelma oikein on ja minkälaiset keinot siihen mahdollisesti voisivat auttaa. Se, että ennen kuin me edes aloitamme sen prosessin, voisimme tietää, mitkä ovat ne tuotteet, mitä tullaan tarvitsemaan, on ihan... Se tavallaan kääntää sen koko ajatuksen siitä työstä pääläelleen, kun kysymys on enemmänkin siitä, että yhdessä asiakkaan kanssa koko ajan yritetään hahmottaa sitä, mitä hän tarvitsee.

Valtuutettu Malin

Kiitos.

Anna Vuorjoki aika hyvin tämän asian jo avasi, että en lähde sitä toistamaan. Haluaisin vain sen vielä kommentoida, että toivoisin, että sosiaalityö ei kenenkään mielessä tyhjentyisi sosiaalitätien toiminnaksi.



2.11.2016

Valtuutettu Lindell

Arvoisa puheenjohtaja.

Tuossa kun ryhmäpuheita pidettiin, kiinnitin erityistä huomiota erään ryhmän puheeseen. Siinä puheessa haluttiin tuoda esille köyhät ja yli-velkaantuneet ja kannettiin huolta heidän tarvitsemistaan sote-palveluista. Tämä ryhmä oli RH-ryhmä, ja kannatan valtuutettu René Hurstin pontta.

Valtuutettu Urho

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Palaan ihan tähän lakiesitykseen tai molempiin mutta ennen kaikkea tähän sote-lakiesitykseen, josta lausuntoa annetaan. Jos sote-uudistusta ei olisi lainkaan tarvittu, sitä ei haluttaisi edistää, viedä nopeasti, niin kuin ryhmäpuheenvuorossamme sanoin, silloinhan se näkyisi niin, että perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteistyö Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin välillä toimisi jo. Ei meidän tarvitsisi käydä kaksivuotisia neuvotteluja siitä, voiko 5 foniatria tai voiko lastenpsykiatria siirtyä tai miten me saamme uuden päivystysasetuksen mukaisesti Helsingin Malmin ja Haartmanin päivätykset yhteen HUSin päivystysten kanssa. Me tekisimme jo näitä töitä vielä isommalla skaalalla.

HUSissa on 24 kuntaa. Perusterveydenhuoltoa palvelevat palvelut, kuten laboratorio, röntgen, logistiikka, pesula, paljon näitä palveluita on jo yhdistetty kuntakenttään, mutta itse terveyspalvelut Helsingin välillä vaativat koko ajan jatkuvaa pitkää vääntöä. Tämän takia tällä sote-uudistuksella on tosi kiire. Se täytyy viedä lakipakettien ja maakuntatason kautta, kun ei tämä yhteistyö ole paremmin toiminut.

Missä se näkyy sitten, että ei ole yhteistyö täysin toiminut? Pieniä askelia koko ajan otetaan. Se näkyy siinä esimerkiksi, että Helsingin vanhushpalvelut ovat kuusikkokuntia, maan 6 suurinta kuntaa lasketaan keskiarvo, Helsingissä ne ovat 10 % kalliimmat.

Välihuuto!

Niin, ovatko ne paremmat, ovatko ne ylilaatua? Sitä ei koskaan kuule, koska kuitenkin sanotaan, että ei saa vanhusten kotipalvelua kotiin riit-



2.11.2016

tävästi eikä vanhuspalveluista saa muutenkaan riittävästi. Miten me voimme olla tällä skaalaedulla, joka Helsingissä on, 10 % kalliimpia? Mutta toisaalta meidän avoterveydenhuollon palvelumme ovat 8 % kuusikkokuntia alemmat, ja silti meillä on valtavat jonot. En tiedä tätä järjestelmää, en ole päässyt selville, miten se toimii, mutta toivon todella, että voimme edistää tämän lakiuudistuksen nopeaa etenemistä.

Toinen asia sitten vielä tähän yliopistosairaanhoidon maakunnallisesti. Meillä on tällä hetkellä järjestelmä, jossa uusmaalaisten palveluihin erikoissairaanhoidossa tulee noin 5 %:n lisähinta siitä, että maksetaan yliopisto-opetus ja tutkimus, siis lääkärin koulutus siellä sairaalan sisällä. Kisällityötä. Jos tätä ei korvata erikseen ja tasavertaisesti niin että se ulottuu myös tänne yksityisten palveluntuottajien kontolle, silloin tämä tilanne alkaa olla aika mahdoton. En tiedä, miten tämä järjestetään valtiosuoksissa niin että maamme ykkösyliopistosairaala saa sen korvauksen, jonka opetus- ja tutkimustyö aiheuttaa. Siinä ovat ne meidän tulevaisuuden työntekijämme.

Valtuutettu Mari Rantanen

Arvoisa puheenjohtaja. Valtuutetut ja helsinkiläiset.

Sote-uudistus on kilpistynyt tilanteeseen, jossa maakuntahallinto ja valinnanvapaus johtavat keskustelua, mutta kuntalaisia ja perussuomalaisia kiinnostaa se, saammeko me palveluja ja millaisia ne palvelut ovat. Aina kun maakunta- ja sote-asioissa tulee lisää tietoa, tuntuu että tulee vain kysymyksiä enemmän. Nyt ei todella jappastella, nyt ajetaan kovaa, vaikka sitten päin seinää. Olkoonkin, että uudistusta on odotettu jo vuosikausia ja se pitää luonnollisesti tehdä, mutta toisinaan on hyvä käyttää siihen aikaa. Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty.

Sote-uudistuksen tavoitteet ovat hyvät – terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen, saumattomasti toimivat sosiaali- ja terveyspalvelut ja palveluiden saatavuuden varmistaminen – mutta toteutuvatko ne nyt, se on se suuri kysymys.

Maakuntahallinnon osalta suunniteltu demokraattinen päätöksenteko on erittäin ongelmallinen. Maakuntaan valitaan kyllä valtuusto, mutta tosiasiaa valta on maakuntahallituksessa ja maakuntien palvelulaitoksissa. Valtuustolla ei ole juuri mahdollisuutta vaikuttaa palveluiden sisältöön ja laatuun. Toisin sanoen, miten jatkossa helsinkiläiset voivat vaikuttaa kunnassa asuvien palveluihin? Helsinkiläiset eivät voi jatkossa vaikuttaa siihen, kuinka ja kuka hoitaa sosiaali- ja terveyspalvelut. Ottaen huomioon Helsingin ja koko pääkaupunkiseudun väestöpohjan



2.11.2016

ja erityispiirteet en pidä järkevänä sitä, ettei pääkaupunkiseutua tunnista omana kokonaisuutena. Olisi ollutkin järkevää tehdä pääkaupunkiseudun erillISRatkaisu. Nyt meille tarjotaan kylläkin lohduksi työllisyys- ja maahanmuuttoasioita, mutta ehkäpä meidän kannattaa nekin jakaa muun Uudenmaan kanssa, jos jakamaan kerran lähdetään.

Jos minä saisin päättää, painettaisiin nyt hiukan jarrua ja katsottaisiin, mikä on todella kuntalaisten, tulevien maakuntalaisten ja kansalaisten etu.

Vaikka tässä yhteydessä ei voida lausua valinnanvapaudesta juuri-kaan, koska asia on keskeneräinen, lausun siitä kuitenkin tässä yhteydessä muutaman sanan. Valinnanvapaus on hyvä renki mutta huono isäntä. Tähän peilaten näin nopealla aikataululla uudistuksen ulottaminen koko maahan kerrallaan on melko kunnianhimoista. Näin ollen näkisinkin niin, että valinnanvapaus kokeiltaisiin ensin yhdessä maakunnassa. Sieltä otettaisiin oppia, mikä toimii, mikä ei, ja vasta sitten se ulotettaisiin koko maahan.

Etenkin huolta aiheuttavat erityisryhmät. Miten esimerkiksi vammaisten ihmisten osalta palvelut rakentuvat? Tämän vuoksi olisi hyvä ensin katsoa rajatusti, kuinka valinnanvapaus toimii ja vasta sitten laajennettaisiin se kaikille maakunnille, kun valuvirheet on korjattu. Sinänsä en näe huonona palveluntarjonnan laajentamista yksityisille toimijoille, mutta vastuu tulee olla julkisissa käsissä.

On hyvä huomata, että tässäkin hallituksen esityksessä todetaan, että maakunnan palvelulaitos viime kädessä vastaa palveluista, jos markkinoilla ei ole kiinnostusta. Näin ollen näyttää siltä, että yksityinen todella voi poimia rusinat pullasta ja julkinen hoitaa sitten loput asiat, jotka eivät kelpaa yksityiselle toimijalle.

Sellaista, mikä ei ole rikki, ei ole tarpeen korjata.

Hyvät valtuutetut.

Kuten Helsingin kaupunginhallituksen tänään käsiteltävästä lausunnosta voimme todeta, on pohdittavia ja mahdollisesti muutettavia asioita paljon. Mikään ei ole mahdotonta, jos tahtoa löytyy. Toivon, että ongelmakohtat pystytään ottamaan huomioon jatkovalmistelussa siten, että potilaat, asiakkaat ja kuntalaiset palveluineen ovat uudistuksen keskiössä.

Lopuksi lainaan Tuntemattomasta sotilaasta Koskelan vuorosanoja, jotka sopivat erinomaisesti sote- ja maakuntavalmistelun ohjenuoraksi:



2.11.2016

"Kiiru on pidettävä ajallansa, mutta hättäillen tekemällä ei tuu muita kuin piip mukuloita".

Kiitos.

Valtuutettu Abdulla

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Minun pelkoni kohdistuu nimenomaan tässä sosiaali- ja terveystalouden uudistumisessa ja sosiaali- ja terveystalouden siirtämisestä meidän kaupungistamme maakuntahallitukseen. Sosiaali- ja terveystalouksia oli aika vaikea viime aikoina rahoituksen puolella saamaan rahaa, ja siitä tilanteesta sitten varmasti yritetään löytää erilaisia ratkaisuja, mutta minun pelkoni kohdistuu sen, ollaanko rakentamassa sosiaali- ja terveystalouksissa, jossa on 2 eri hierarkiataloutta. Se on minun pelkoni, jos näin tapahtuu. Jos on yksi talous, jossa päästään ja talous, jossa joudutaan. Minä toivon tässä kehitys ei tullaan kehittämään, vaan pikemmin erilaisia voidaan, mutta talous ja talousosaaminen ollaan tasa-arvoisia.

Sitten halusin vielä tässä valintavapaus muutama sana. Minua askarruttaa, valintavapaus vaatii fyysinen ja psyykinen hyvinvointi. Se vaatii ennen kaikkea myös tietoa, mistä valitset. Minua askarruttaa se, että meidän heikoimmassa olevat kaupungin asukkaita, kuten jos olet itse monivammainen tai jos on hyvin dementoitunut vanhus tai olet nuori, jolla on monenlaiset ongelmat, jonka kanssa pätkäilet, niin mistä valinta. Tai jos olet itse maahanmuuttaja, jonka oma äidinkieli ei ole suomi eikä ruotsi. Se todella tulee vaikea valita ja ennen kaikkea edes tietää, mistä valitset ja mikä on paras ratkaisu sinun kohdallasi.

Sitten haluan, minä olen, muutama sana vielä yhtiöittämisestä. Täällä monet olivat maininneetkin. Yhtiöittämisestä hallitukset, yleensä heidän suuri päämääränsä on tuottaa voittoa ja mieluummin suuri voitto. Miten nämä yhtiöt kiinnostuneet sitten tosi heikommassa olevat, jotka eivät tuota paljon voittoja, kun päihdeongelmaiset ja kuten yksinhuoltajaäidit, joilla ei ole paljon rahaa, jotka eivät paljon maksa palvelustakaan? Tai hyvin dementoitunut rouva, joka todella haikailee, ei varmasti näistä kovat tavoittelevat voitot yhtiöt kiinnostuneet noita hauraita oleva porukka.

Sitten toinen minun huoleni on, että tässä vammaisten palvelujen siirrot, joka sisältyy tässä, jo aloitettiin, että maakuntahalli-, eivätkö vammaiset tarvitse perustaloutta. Heidän tarvitsevat nimenomaan, he



2.11.2016

ovat tosi hauraita porukkaa, ja he tarvitsevat lähellä ja ennen kaikkea lähellä palvelu ja kuntalaisten apua. Miten voi heidän palvelut siirtää siten kauemmas? Kysyn vain.

Valtuutettu Hakanen

Puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Täällä on käyty jo tähän mennessä erittäin kriittistä keskustelua, mielestäni hyvää keskustelua, ja monissa puheenvuoroissa kritiikki on mennyt tämän hallituksen esityksen perusteisiin asti. Moni on pitänyt esitystä sote-palvelujen parantamisen ja maakuntaitsehallinnon tavoitteiden vastaisena. Minusta tästä on syytä tehdä myös selvä johtopäätös. Jos uudistusesitys on perusteiltaan kyseenalainen, ristiriitainen ja huono, siitä ei kyllä tule kunnollista tämän hallituksen kanssa sillä, että Helsinki kainosti esittää toivomuksia joidenkin kohtien korjaamiseen.

Eräät muut kaupungit ovat ottaneet selvästi sen kannan, että ne ovat viestittäneet hallitukselle lausunnossaan, että tältä pohjalta sote- ja maakuntauudistusta ei ole syytä jatkaa. Että se esitys, jonka hallitus on lähettänyt lausunnoille, on syytä hylätä, ja vaikka siihen meneekin vähän aikaa, on syytä ottaa uusi valmistelu toisenlaiselta perustalta, toisenlaisin tavoittein, koska kysymys on erittäin isosta ja jokaisen suomalaisen elämään vaikuttavasta suuren luokan uudistuksesta, jossa ei ole varaa lähteä kokeilemaan, miten ihmiset selviävät hengissä, jos näitä palveluja summamutikassa uudelleen järjestellään.

Tekemässäni vastaesityksessä otetaan tämän uudistusehdotuksen kokonaisuuden lisäksi kantaa myös muutamiin Helsinkiä koskeviin erityiskysymyksiin. Esitän, että pelastuslaitos sekä sosiaali- ja kriisipäivystys säilytetään Helsingissä. Myös koulupsykologit ja kuraattorit, ympäristöterveydenhuolto ja kulttuuritoimi ovat tehtäviä, joita ei pidä siirtää Helsingistä tai muista kaupungeista maakuntaan. Sen sijaan työllisyyden hoidon tehtäviä voidaan siirtää ely-keskuksesta kuntiin.

Lopuksi haluan kiinnittää huomiota siihen merkitykseen, joka osaavalla ja motivoituneella henkilöstöllä on uudistuksen toteuttamiseen. Nyt henkilöstö ei ole mukana edes kaikissa valmistelutyöryhmissä, valtakunnallisesti eikä valitettavasti pääkaupunkiseudullakaan. Hallitus ei ole edes sitoutunut siihen, että työntekijöiden joutuessa siirtymään työnantajalta toiselle noudatetaan liikkeenluovutusperiaatteita. Kun päätetään palveluja koskevista muutoksista, pitää mielestäni varata myös muutosrahoja – tai miksi niitä halutaankaan kutsua – joilla turvataan se, että työehdot eivät heikkene, että kukaan ei jää työttömäksi,



2.11.2016

että jos joutuu siirtymään jollain tavalla toisenlaiseen tehtävään, saa siihen turvaton toimeentulon pohjalla mahdollisuuden kouluttautua. Tämä on sen ponnen sisältö, jonka olen tehnyt.

Sen ponnen merkitystä jos arvioitte, kannattaa ehkä sellaista pitää mielessä, että nyt se 3 miljardin euron säästötavoite, joka hallituksella on, vastaa suuruusluokaltaan osapuilleen samaa kuin vajaan 5 000 työntekijän vähentäminen tästä sosiaali-terveyspalvelujen kentästä. Eli muutosturva ja takuu työntekijöille on todella tarpeen.

Ledamoten Månsson

Tack, ordförande.

Helt kort bara, från platsen här.

Minulla on nimittäin vain kysymys keskustalle, joka rohkeammin kuin muiden hallituspuolueiden edustajat on täällä puolustanut hallituksen maakuntamallia. Kysymys kuuluu: Onko Uudenmaan maakuntahallinto todella paras mahdollinen taho ja taso järjestämään esimerkiksi Hangan päihdehuoltoa, Lohjan ja Tuusulan, kaikkien muiden kuntien terveyskeskuksia, Helsingin lastensuojelua ja vaikkapa Lapinjärven vanhustenhuoltoa? Onko maakuntahallinto paras mahdollinen taho ja taso näitten asioiden järjestämiseksi?

Valtuutettu Hakanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Sillä aikaan kun odottelemme keskustan ryhmän vastausta tähän valtuutettu Månssonin kysymykseen, haluan täsmentää omaa puheenvuoroani. Kun puhuin henkilöstön vähentämisestä, tarkoitin siis Uudenmaan alueella tapahtuvaa henkilöstön vähentämisen määrää, mikäli nämä hallituksen tavoitteet toteutuvat. Eli siinä 60 000 työntekijästä 4 500 tai 5 000 pitäisi vähentää, jos näillä tavoitteilla aiotaan toimia.

Valtuutettu Vuorjoki

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Vaikka tämä valinnanvapauslainsäädäntö ei ole vielä mukana tässä paketissa, tämä lainsäädäntö, joka nyt on meillä arvioitavana, pohjus-



2.11.2016

taa valinnanvapausmallia. Tähän on otettu sisään sote-palveluitten yhtiöittäminen ja tilaajan ja tuottajan erottaminen. Jos valinnanvapausmalliin siirrytään, se tarkoittaisi, että lisätään kuluttajavaltaa eli sen kaltaista valtaa, jossa ihminen voi valita, mistä palvelun saa. Tällainen kuluttajuuteen perustuva valta on erilaista kuin demokraattinen valta sillä tavalla, että kuluttajana valinnanvapauden kautta voi vaikuttaa vain omiin palveluihinsa ja jokainen on omillaan etsimässä itselleen sopivaa palvelua.

Sen sijaan demokraattisessa päätöksenteossa on mahdollista vaikuttaa myös sellaisiin palveluihin, joita ei itse tarvitse. Esimerkiksi minä tai kukaan minun omaiseni ei tällä hetkellä tarvitse vanhustenhoitoa, mutta siitä huolimatta minä voin valtuutettuna ja sosiaali- ja terveyslautakunnan jäsenenä ajaa meille parempaa vanhustenhoitoa, ja kuka tahansa äänestäjä riippumatta omista tarpeistaan voi tällaisen asian ottaa huomioon äänestyspäätöksissään.

Kun me rupeamme näkemään ihmiset enemmän kuluttajina, silloin terveydenhoito ja sosiaalityö nähdään enemmän tuotteina, taloudellisen vaihdon kohteina, palveluna, jonka asiantuntijat suunnittelevat ja jonka ihminen hankkii kun tarvitsee. Mutta tämä ei ole julkisen sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmän tarkoitus. Julkiset sote-palvelut ovat olemassa, jotta me lisäisimme tasa-arvoa, vahvistaisimme yhteiskunnan rakenteita, jotka tuottavat hyvinvointia. Sen takia sote-palveluita koskevat päätökset eivät ole pelkästään lääketieteellisiä tai taloudellisia päätöksiä, vaan yhteiskunnallisia ja niihin liittyy isoja arvovalintoja, jotka koskevat meitä kaikkia ihmisiä. Sen takia ei riitä, että jokainen saa vaikuttaa omiin palveluihin sillä tavalla, että voi valita lääkärikeskuksen tai hoivakodin. Sen sijaan me tarvitsemme vahvaa demokraattista ohjausta, kun päätetään, millaisia sosiaali- ja terveyspalveluita me haluamme.

Minä pidän hyvin huolestuttavana sitä, että tässä hallituksen esityksessä poliittista valtaa sote-palveluitten ohjaamisessa kavennetaan maakunnissa 2: kautta: sekä siten, että näitten palvelulaitosten hallituksissa olisi vain asiantuntijoita ja toisekseen siten, että maakunnalle suhteessa valtioon annetaan hyvin vähän itsenäistä päätösvaltaa. Sen takia teen 2 vastaehdotusta, jotka on kirjattu järjestelmään. Vastaehdotuksessa 1 esitän, että kaupunki vaatisi sinne palvelulaitoksen hallitukseen poliittista edustusta. Vastaehdotuksessa 2 esitän poistettavaksi lausetta "rahoitus- ja ohjausjärjestelyt huomioon ottaen olisi luultavasti perusteltua poistaa laista maininta maakuntien itsehallinnosta".

Toinen näkökulma tähän yksilökeskeiseen ajatteluun. Tässä hallituksen esityksessä mielestäni tämä yksilökeskeinen ajattelu myös siinä, miten suhtaudutaan koulujen oppilashuoltotyöhön. Koulukuraattorien ja psy-



2.11.2016

kologien työ nähdään sosiaali- ja terveystalvluina ja oltaiiin siirtä-
mässä maakuntaan. Mielestäni se pitäisi pikemminkin nähdä asiantun-
tija-apuna koulun kehittämiseksi, jotta kouluyhteisö yhteisönä voi lisätä
oppilaiden tasa-arvoa ja hyvinvointia. Koulupsykologin ja kuraattorin työ
ei saa pelkistyä siihen, että vahvistetaan yksittäisiä oppilaita ja näh-
dään kaikki koulussa syntyvät ongelmat yksittäisistä oppilaista lähtevik-
si, ilman että samaan aikaan mietitään, miten koulu yhteisönä pystyy
tukemaan erilaisia oppilaita. Minä näen, että tämä parhaiten toteutuu,
jos koulupsykologit ja kuraattorit toimivat jatkossakin kuntien opetus-
toimen alla. Kiitän kaupunginhallitusta siitä, että tämä toive kirjattiin
lausuntoon ja on nyt tässä meidän pohjaesityksessämme.

Kiitos.

Valtuutettu Kantola

Kiitos, puheenjohtaja. Arvoisat valtuutetut ja arvoisa valtuustoryhmän
puheenjohtaja.

Oikeastaan ihan totean näin ykskantaan, että tämä uudistus on äärim-
mäisen haasteellinen ja todella monelta osin vielä kesken, ja sen takia
on hyvä, että tätä vuoropuhelua käydään nyt valtion ja kuntien välillä.
Tämä vuoropuhelu on tosi tarpeellista, koska – niin kuin tässä on kuultu
– täällä on tullut hyvin esiin erilaista esitystä ja kritiikkiä valtuutettujen,
kaikkien teidän puheissa. Monia hyviä näkökulmia on esitetty. Minä
nostan nyt vain yhden asian eli toimivaltakysymyksen. Se on kuitenkin
keskeinen osa siellä lain valmistelussa.

Ensinnäkin maakunta–kunta–välisessä relaatiossa huomaa, että siinä
nousevat nyt sitten jatkossa, jos tämä uudistus näin menee, keskei-
seen asemaan sopimukset, joissa maakunta järjestäjänä vastaa siitä,
että ohjaus- ja palvelukokonaisuudet toimivat kunnissa. Näitten sopi-
musten onnistuminen edellyttää, että tiedetään, mistä sovitaan, eli tie-
detään, kumman vastuulla sovittava asia on. Ja toinen asia on tietenkin
se, että tässä jatkossa tullaan vaatimaan, jos tämä uudistus toteutuu,
täysin uudenlaista osaamista sopimussektorille.

Tämä vastuunjakokysymys maakunnan ja kunnan välillä on monelta
osin vielä avoin, ja se näkyy myös pykälissä. Mikä tietysti jatkotyössä
varmaan on olennaista, on se, että saadaan tämä terveyden ja ehkäi-
sevän palvelun käsite määriteltyä tarkemmin.

Sitten toinen kokonaisuus on tämä valtio–maakunta–välinen relatio,
joka on myös avoin vielä tässä vaiheessa. Nyt sitten tässä periaatepää-



2.11.2016

töksessä tai Helsingin lausunnossa esitetään, että valtionohjauksen tulisi keskittyä poliittisesti strategisiin kysymyksiin ja maakuntien päätösvaltaan tulisi jättää operatiiviset asiat. Jos näin tapahtuu, se varmasti selkiyttää ylätasoa sote-toimintaa.

Maakuntauudistuksen tavoitteista on, niin ne ovat nyt vielä myös ylätasolla, eli niistä ei pystytä tällä hetkellä lausumaan. Mutta minä näen sen sillä tavalla hyvänä asiana, että kun siinä kuitenkin samalla viitataan siihen mahdollisuuteen, että erillisillä näitä tehtävien järjestämistä annetaan kaupungeille, niin tämä on tällainen optio, joka jättää pelivaraa sote-uudistuksen jatkokeskustelulle ja sote-valmistelulle.

Ihan lopuksi toivon, että tässä jatkokeskustelussa ja -valmistelussa korostuu vielä enemmän se tärkein eli asiakkaan näkökulma.

Kiitos.

Valtuutettu Holopainen

Arvoisa puheenjohtaja.

Haluaisin kiinnittää huomiota, etenkin kun täällä on ihmisiä paikalla, jotka tätä uudistusta siellä eduskunnassa tekevät, kukaan ei ole antanut vastausta siihen eikä kenelläkään tunnu olevan tiedossa, miten käytännössä pystytään estämään se, että ala ei keskity muutamalle suurelle yritykselle tai käytännössä 2:lle. Onko olemassa mitään muuta tapaa estää keskittymistä kuin määrittää, että se ei yhdelle keskity, mihin voi kilpailuviranomainen puuttua? Mutta käytännössä jos meillä on pari suurta, niin kyllähän ne alkavat määrittää markkinaa ja hintaa myös kovin voimakkaasti.

Varmaan olette lukeneet lehdestä, kuinka nyt on nähtävissä ihan selkeästi, että tehdään yrityskauppoja. Täällä suorana lainauksena: "Viime vuonna yrityskaupat olivat pienehköjä, mutta nekin olivat systemaattista jatkoa terveysalan keskittymiselle ja kertovat myös siitä, että alalla varaudutaan tulossa olevaan sosiaali- ja terveydenhuollon sote-uudistukseen". Kun niin paljon puhutaan niistä pienistä yrityksistä ja niiden mahdollisuuksista, niin eihän tässä millään tavalla nyt tunnu olevan keinoja estää alan keskittymistä, vaan näyttää päinvastoin siltä, että näitä pieniä yrityksiä napsitaan markkinoilta pois. Vaikka tehtäisiin tällaisia pieniä kokonaisuuksia, ei kai se estä isoja yrityksiä osallistumasta niihin pienempiinkin kokonaisuuksiin. Kyllä tässä aikamoinen markkinavalta todennäköisesti tulee muutamalle, ehkä vain parille, 2 isolle yritykselle.



2.11.2016

Kiitos.

Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Holopainen on ihan oikeassa siinä, että näin tulee juuri käymään. Sen takia odotankin jännittyneenä, mitä Brommelsin työryhmä sitten marraskuussa, kun hän on luvannut tässä kuussa sen esityksenä, miten hän tulee sen asian ratkaisemaan, sillä nythän nämä isot kansainväliset terveystyöryhmät ovat jo lähtökuopissa ottamaan kaiken sen hoidon ja diagnostiikan, mitä he pystyvät tarjoamaan. Emme me voi sitä varmaan millään tavalla estää, mutta katsotaan, mitä Brommels esittää.

Valtuutettu Karhuvaara

Kiitos, arvon puheenjohtaja.

Tuohon äskeiseen arviointiin ja keskusteluun toisin sellaisen näkökohdan, että mitä epävarmempi, epävakaampi ja vähiten ennustettava suomalainen verotuskäytäntö ja pienyrittäjiä kohteleva yritysmaailma ja yritys ympäristö tässä valtakunnassa on, sitä enemmän näitä jaloilleen nostettuja pieniä yrityksiä halutaan myydä pois, koska ne omistajat haluavat rahansa siitä työstä, mikä ovat tehneet. Se on heille itse asiassa sen jälkeen melkein samantekevää, toimiiko se yritys enää markkinoilla vai ei. Uskon, että tämä on osasy syy näihin myynteihin.

Tämä sote-uudistuksen mukanaan tuoma terveys- ja sosiaalitoimen ympäristö ei todellakaan varmaan edes houkuttele niitä kaikkia isoja yrityksiä mukaan näihin kilpailuihin, koska liiketoiminta, voidakseen työllistää, kehittää, kouluttaa ja jotta sillä on jatkuvuus, tarvitsee aidosti tuottavuutta. Niin muuten tarvitsisi myös tämä julkisen sektorin tuotantorjajärjestelmä, jotta veronmaksajien rahat säästyisivät.

Mutta tämä terveyserojen kaventaminen ja sairastamisen säästöt tai sairastumisen siirtäminen eivät ole ainoa syy, miksi tämä uudistus täytyy toteuttaa ja toivottavasti rohkeasti. Yksi syy on se, minkä jo aloitinkin, että työmarkkinoille tulee sellainen määrä työntekijöitä kouluista, että tuleva hoivatarve ei yksinkertaisesti kohtaa tätä vähenevää työvoimamäärää. Huolimatta digitalisaatiosta, huolimatta uusista työtyövoimista ja suuruuden jonkinasteisesta ekonomiasta tulemme törmää-



2.11.2016

mään lähivuosina siihen, että osaavista työntekijöistä tulee kilpailua, ja se tarkoittaa myös kohonneita palkkoja ja sitä kautta kohonneita kustannuksia, mikäli tätä ei pystytä patoamaan.

Tämän takia tämä täydellinen valinnanvapaus sillä systeemillä, että julkinen sektori määrittelee laadun, kirjaa ne toimijat, jotka ovat oikeutettuja näiden palvelujen tuottamiseen ja vastuutettuja niiden hyödyistäkin raportoimaan, ovat niitä, jotka voivat osallistua markkinoille. Se tarkoittaa silloin sitä, että siellä voi olla kysynnästä riippuen pieniä tai isoja yrittäjiä. Minä itse näen tämän meidän harvaan asutussa maassamme mahdollisuudeksi synnyttää työpaikkoja myös niille alueille, missä tällä hetkellä on terveys- ja sosiaalitoimen palveluihin pitkä matka.

Kela-etuuksien poistuminen luo joka tapauksessa meille Suomeenkin markkinat, missä ihmiset valitsevat vapaasti osajat, maksavat kaiken omasta pussistaan eivätkä odota edes sitä vaivaista 10–12 % yhteiskunnan rahoja eli niitä rahoja, jotka ovat jo veroissa sinne valtiolle maksaneet. Minä kutsun, että siitä tulee vasta segregatiota. Sitä on aika mielenkiintoista nähdä, mutta uskon, että sellaiset rinnakkaismarkkinat syntyvät.

Toivottavasti lähdemme tässä uudistuksessa kuitenkin siitä yksilöstä, asukkaasta ja uudistuksen heille tuomista hyödyistä, emme vain organisaatioista tai julkisen työvoiman suojasta. Tässä hallinnon muutoshypessä ei saa niin ollen unohtaa jo aloitettujen asukasryhmäpalvelujen kehittämistä. Tarkoitan tässä vanhuspalveluita, vaativia kotipalveluita ja nuorten syrjäytymistä. Asiakasnäkökulman huomioiva ja toimintakykyistä vanhenemista edistävä kehitys on edelleen tarpeen.

Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Vastaisin valtuutettu Karhuvaaralle, että ainoa syy, miksi nämä pienet fysioterapiayritykset ovat olleet pystyssä, johtuu siitä, että on ollut pieni Kela-korvaus, joka aikojen alussa on ollut jopa suurempi. Samoin yksityiset hammaslääkärit ovat pysyneet sillä pystyssä. Mutta nyt kun siirymme siihen, että verovaroista korvataan nämä hoidot kokonaan, kyllä tapahtuu tarjoajien täydellinen uusjako, ja sitä todella odotan nyt Brommelsilta, miten hän sen ratkaisee.

Valtuutettu Huru



2.11.2016

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Holopaisen kysymykseen vastaisin, että ainakin perussuomalaisten valtuustoryhmän puheessa mainitsin, että sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäjän on jatkossakin oltava julkinen. Avoimuus on säilytettävä, vaikka tuottaja olisi yksityinen, kolmas sektori tai julkinen yhtiö.

Sitten omaan puheenvuorooni. Suomi on aina ollut terveydenhuollon mallimaita. Rahaa ei ole ollut tuhlattavaksi asti. Näin on osattu kehittää toimivia palveluita, joista olemme saaneet nauttia jopa näihin päiviin asti. Jopa Suomeen ulkomailta muuttaneet ihmiset keuhuvat, kuinka saavat palveluja Suomessa, joita he eivät kotimaassaan saisi. Muuttajat eivät ole tulleet Eurooppaa kauempaa.

Vaikka purnaamme terveystakeskukseen pääsemisen hankaluutta, hammasjonojen pituutta, meillä on kuitenkin kohtuullisesti toimiva terveydenhuollon verkosto erikoissairaanhoidoiteen. Olemme voineet luottaa siihen, että saamme hoitoa sitä tarvitessamme. Toimivia rakenteita ei tulisi hajottaa ilman varmuutta siitä, että uudistus mukanaan tuo parannuksia tavallisen ihmisen elämään.

Tekstissä mainitaan, ettei Helsingille Uudenmaan maakunnan kokonaisuuteen kuulumisen tuo erityistä lisäarvoa ainakaan peruspalvelujen osalta. Ehkä näin. Valtuutettu Laaninen puheessaan perusteli hyvin, että Helsinki voi selvitä muutoksessa kuten muukin Suomi. Suurten kaupunkien tapaamisessa jokunen aika sitten aiheesta olleen alustuksen jälkeen toin esiin kannattavani maakuntien lukumääräksi 12:ta. Valtuutettu Anttila viittasi samaa kappalemäärään.

Murskataanko toimivat rakenteet vapaan liikkuvuuden nimissä? Asettamalla julkinen ja yksityinen sektori kilpailuasetelmaan keskenään voi kysyä, kuka todella päätösvaltaa käyttää. Johtaako kilpailu siihen, että iso pääomavaltainen yhtiö tappaa pienen yrityksen alihinnoittelulla?

Julkinen sektori on osaltaan ollut huolehtimassa koulutuksesta ja tutkimuksen tekemisestä. Näin sen on oltava jatkossakin. Sitä on tuettava voidaksemme taata palvelujen tason ja laadun. Vaikka digitalisaatio ei poista ihmisten aitoa vuorovaikutusta, yhdessä asiassa siitä on hyötyä: tulkkipalveluissa.

Poliittisen vallan keskittyessä harvoille – näinhän on teksteissä sanottu, että kansanedustaja voi olla kaupunginvaltuutettu ja edustaja maakuntahallinnossa – on perusteltua vaatia kaupunkilaisten demokraattista oikeutta vaikuttaa asioihinsa.



2.11.2016

Uudistuksessa pitää miettiä vaihtoehto senkin kannalta, mitä tehdä, jos valtion kassasta loppuu raha. Säästäminen sukanvarteen on jo monelle totisinta totta arkielämässä, mutta sen varaan ei voi sote-palvelujen käyttöä laskea.

Kiitos.

Valtuutettu Hursti

Kiitos, puheenjohtaja.

Kuten puheenvuorossani sanoin, kannatan valtuutettu Hakasen vastaehdotusta ja pontta ja olisin kannattanut muitakin, mutta kun puheenvuoroja ei ollut vielä käytetty. Luettuani Ahjossa olevat vastaehdotukset ja ponnet kannatan ponsia 2, 4 ja 5, jotka on tehnyt valtuutettu Malin.

Kiitos.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Niin, vastaehdotuksia. Sanoinko jotain muuta?

Välihuuto!

Kiitos, puheenjohtaja. Vanhuus ei tule yksin.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Joulukuun ensimmäinen päivä eläkkeelle, että tässä on...

(Puheenjohtajan välikysymys.)

2, 4 ja 5.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Kyllä.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Kiitos.



2.11.2016

Valtuutettu Nyholm

Kiitos, puheenjohtaja.

Kannatan Petra Malinin ja Anna Vuorjoen vastaehdotuksia, kaikkia.

Kiitos.

Valtuutettu Abib

Kiitoksia. Arvoisa puheenjohtaja.

Kuten monissa edellisissäkin puheenvuoroissa moneen kertaan on todettu, tietysti en voi olla sanomatta, että olen todella pettynyt hallituksen vatulointiin suhteessa tähän soteen. Tietysti meille helsinkiläisille ehkä olisi paras vaihtoehto pääkaupunkiseutu-sote, mutta valitettavasti tähän on tietysti, kuten tiedämme, torpattu valtion toimesta.

Mikä sitten meille jää, helsinkiläisille veronmaksajille? Eli maksajan roolissa nyt ollaan. Tuntuu siltä, että ongelmana on se, että pääkaupunki vastaan muu maa. Esimerkkinä täällä montaakin on otettu, jos ajattelee sosiaalipalveluita, esimerkiksi lastensuojelupalvelut, vanhuspalvelut, ynnä muuta, meillä Kehä III:n sisällä olevilla kunnilla, Espoolla, Vantaalla, kenties Kauniaisilla voi olla, että meillä on samanlaisia ongelmia, ja ehkä me voimme yhdessä löytää niihin ratkaisuja. Mutta sitä mahdollisuutta ei näytä ehkä nyt olevan.

Lopulta, mikä on sitten se syy, miksi on nyt tultu tähän tilanteeseen? Minun mielestäni helsinkiläisenä realistisena poliitikkona tuntuu siltä, että valtioneuvostossa meillä ei vain ole ministereitä tai kenties ministeri, joka puhuisi meidän helsinkiläisten puolesta. Tietysti jos on tarvetta tähän tehtävään, itsekin voisin olla käytettävissä.

Valtuutettu Ohisalo

Arvoisat kanssavaltuutetut.

Valtuutettu Krohn nosti ryhmäpuheenvuorossaan esille tärkeän asian, ja se on arviointi. Meille on tulossa nimittäin aika valtava sote-viidakko, jossa tulee olemaan lukuisia toimijoita, mutta jossa oikeasti on se riski, että kustannukset karkaavat eivätkä ihmiset aina välttämättä saa sitä parasta hoitoa, jos siis me emme kehitetä näille arvioinneille yhteisiä kriteerejä. Arvioinnin pitää tosiaan perustua myös maanlaajuisesti yhtä-



2.11.2016

läisiin kriteereihin vaikuttavuudesta niin tilastoihin kuin sitten toisaalta myös ihmisten subjektiivisiin hyvinvoinnin kokemuksiin.

Koko sote-uudistuksen keskeisenä tavoitteena on ollut täälläkin mo-
neen kertaan mainittu väestöryhmien välisten sosiaali- ja terveyserojen
kaventaminen. Suomi muuten niin hyvinvoivana maana on todella nolo
siinä, että täällä pienituloisempi ja matalammin koulutettu mies kuolee
12 vuotta aiemmin kuin korkeammin koulutettu ja paremmin tienaaava
mies.

Tämän 3 miljardin säästötavoitteen saavuttaminen saattaa paikoin
merkitä palveluiden karsimista ja mahdollisesti asiakasmaksujen koro-
tuksia. Asiakasmaksujen korottaminen taas on kerran yksi niistä var-
mimmista keinoista lisätä näitä sosiaali- ja terveyseroja, hyvinvointiero-
ja ihmisten välillä, koska usein köyhyys ja sairaus kulkevat käsikkäin.

Kannatan siis lämpimästi valtuutettu Hurstin pontta. Meillä ei voi olla lii-
kaa tahtotilaa heikoimmassa asemassa olevien hyvinvoinnin edistämi-
sessä. Kannatan myös valtuutettu Holopaisen vastaesitystä, valtuutettu
Malinin vastaesityksiä numero 2, 3 ja 5.

Lopuksi myös minä odotan todella innolla niitä linjoja, että kuinka pienet
ja keskisuuret yritykset voivat tällä uudella sote-kentällä pärjätä mah-
dollisia tulevia oligopoleja ja monopoleja vastaan.

Kiitos.

Valtuutettu Oskala

Kiitos, puheenjohtaja.

Tuossa laskeskelin nopsasti, meillä taitaa olla 16 erilaista äänestystä
tulossa. Meillä oli kaupunginhallituksessakin valtaisa määrä äänestyk-
siä, ja se oli ihan tuollaisena äänestysteknisenä suoritteenaakin hiukan
haastava meille kaupunginhallituksessa. Mietin, onkohan tässä työjär-
jestyshengessä parasta ottaa lyhyt kokoustauko. Tietävätkö kaikki
ryhmät mitä aikovat tehdä näissä kaikkien, tiedämmekö me äänestys-
järjestyksen ja tämän tyyppiset asiat tässä? Jotta tästä lausunnosta tuli
si jollain tavalla koherentti.

Kiitos.



2.11.2016

Valtuutettu Abdulla

Arvoisa puheenjohtaja.

Nopeasti sanon tästä viimeisestä, mutta ei vähemmän. Uudistuksia kun tarvitaan, ehdottomasti kannattaa ottaa myös kaupungin työntekijöiden, Helsingin kaupungin työntekijöiden asiantuntijuus ja heidän näkemyksiään tässä, ettei heille jätetä vain, että kuka siirtyy mihin maakunta-puoli vai jääkö Helsingin kaupungin alle vai mikä se on. Että heille ei jätetä tällaista epävarmuutta kokonaisuutena, vaan että myös heillä on mahdollisuus vaikuttaa sen ja kuullaan myös heidän näkemyksiään sosiaali- ja terveystyöntekijöiden puoleltakin.

Kiitos.

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO
HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Harry Bogomoloff
puheenjohtaja
ordförande

Tiina Teppo
johtava asiantuntija
ledande sakkunnig

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty:
Protokollet justerat och godkänt:

Sari Mäkimattila
kaupunginvaltuutettu
stadsfullmäktigeledamot

Harri Lindell
kaupunginvaltuutettu
stadsfullmäktigeledamot